

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 77/22
Møtedato: 27.09.2022
Journalnummer: 2022/1550

ORIENTERING OM SØKNAD OM OPPRETNING AV MASTER OF LAWS (LL.M.) PROGRAMME IN EU AND EEA LAW

Som fakultetsstyret ble orientert om i sak 23/21 til fakultetsstyret, fremsatte forskergruppen i europarett¹ vinteren 2020/2021 på eget initiativ et forslag om opprettelse av LL.M.-grad i EU- og EØS-rett.

Videre, i sak 75/21 til fakultetsstyret, fikk fakultetsstyret en orientering om prosess med å utvikle LL.M.-program ved fakultetet og hva som ville måtte utredes som del av prosessen frem mot å opprette et LL.M.-program med utgangspunkt i idéskissen fra forskergruppen for europarett. Fakultetsstyret ga ved behandling av sak 75/21 den 26. oktober 2021 sin støtte til at det ble arbeidet videre med planen om etablering av LL.M.-program ved fakultetet med sikte på å levere søknad høsten 2022 og studiestart høsten 2023.

Planer om oppretting av programmet ble våren 2022 meldt inn via fakultetets studiekvalitetsmelding for 2021.² Søknaden er arbeidet fram av sentrale personer i forskergruppen for europarett, med støtte fra administrasjonen og i dialog med fakultetsledelsen. Søknaden ble oversendt UiBs studiekvalitetskomité ved søknadsfristen for oppretting av nye studieprogram 31. august 2022. Alle detaljer om programmet kan leses av søknaden som ligger ved. Studieutvalget ble orientert om søknaden i sitt møte 15.09.2022.³

Etter at den sentrale studiekvalitetskomiteen har vurdert søknaden er det UiBs utdanningsutvalg som gir eventuell anbefaling om oppretting av studieprogrammet. Universitetsstyret vedtar eventuell oppretting av studieprogrammet på universitetsstyremøtet i november. Dersom universitetsstyret vedtar at programmet skal opprettes, er tidligste mulige tidspunkt for oppstart av programmet høstsemesteret 2023.

---

¹ Tidligere forskergruppen i EU-/EØS-, konkurranse og markedsrett.

² Se sak 40/22 til fakultetsstyret.

³ Se sak 51/22-5 til studieutvalget.

Tilbakemelding på søknaden

Fakultetet mottok den 19.09.2022 e-post med følgende tilbakemelding fra studiekvalitetskomiteen:

«Studiekvalitetskomiteen anbefaler oppretting av Master of Laws in EU and EEA Law og har kun én merknad til søknaden, markert i gult under. Det er ikke behov for oppfølging på dette punktet før søknaden skal opp i UU og styret.

Master of Laws (LL.M.) in EU and EEA Law

Ekstern fagfelle: Hans Petter Graver

Søknaden er solid og faglig sterk, med et relevant opplegg. Behovet for styrket EU- og EØS-juridisk kompetanse ligger i tiden. Ekstern fagfelle har erfaring med toårig MA i rettsvitenskap ved de nye institusjonene. Søknaden er sjekket opp mot forskriftene, og kriteriene som settes opp er i tråd med forskriftene.

*Programmet har en stor grad av gjenbruk av eksisterende kurs, med kun ett eget kurs og studentene kan ha tatt en del av emnene tidligere. Komiteen forutsetter at Det juridiske fakultet følger sentralt regelverk for gjenbruk/innpassing. **Hvordan vil fakultetet sørge for identitet og tilhørighet for studentene?»***

Det studiekvalitetskomiteen spør om i sin merknad er noe fakultetet allerede er klar over at vi må være særlig oppmerksomme på idet undervisningen i emnene som inngår i LLM-programmet ikke er forbeholdt studenter som er tatt opp til LLM-program, men også tilbys studenter på femårig og toårig masterprogram, samt innreisende utvekslingsstudenter. Tiltak for å danne en gruppefølelse/studieprogramidentitet/kullidentitet blant studentene på LLM-program er nærmere behandlet i kapittelet «Oppfølging av studentene på programmet» i sak 79/22 til fakultetsstyret.

Søknaden i sin helhet, slik den ble oversendt UiBs studiekvalitetskomité, legges med dette frem for fakultetsstyret til orientering.

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

19.09.2022
INTØ

Vedlegg:

1. Fakultetets oversendelsesbrev
2. Søknad om oppretting av Master of Laws in EU and EEA Law
3. Studieplan for Masters of Laws in EU and EEA law
4. Tabell med oversikt over studiets oppbygging og innhold
5. Emnebeskrivelse for nytt emne EU and EEA Institutional law and Policymaking
6. Emnebeskrivelse for nytt emne – Master's thesis
7. Emnebeskrivelser for allerede eksisterende emner som skal inngå i nytt program.
8. Oversikt over avtaler om studentutveksling
9. Brev fra Kunnskapsdepartementet 23.oktober
10. Brev fra Kunnskapsdepartementet 20. oktober

Studieavdelingen

Referanse

2022/13119-INTØ

Dato

31/08/2022

Oversender: Søknad om oppretting av 90 studiepoengs masterprogram i EU- og EØS-rett

Vi viser til saksgang for oppretting av nye studieprogram i UiBs systembeskrivelse for kvalitet i utdanning, og sender med dette inn endelig søknad om oppretting av engelskspråklig masterprogram («LLM-program») i EU- og EØS-rett på 90 studiepoeng/normert til tre semester.

Programmet vil gi en betydelig styrking og utvikling av EU- og EØS-juridisk kompetanse og undervisning i Norge, noe som er etterspurt i kjølvannet av «NAV-skandalen». På institusjonsnivå vil programmet styrke Universitetet i Bergen og Det juridiske fakultet sitt omdømme og konkurranseevne, både nasjonalt og internasjonalt. Programmet vil tiltrekke seg de beste jusstudentene og bidra til å realisere fakultetets ambisjoner og strategier for internasjonalisering av studier og forskning.

Gjennom EØS-avtalen og en lang rekke andre folkerettslige avtaler er betydelige deler av EU-retten gjort gjeldende også for Norge. Resultatet er en omfattende europeisering av norsk rett med vidtrekkende konsekvenser for lovgiver, forvaltning og rettsapparat. Selv etter 30 år med EØS-avtalen oppleves EU-retten som vanskelig tilgjengelig. EU-retten er et eget, overnasjonalt rettssystem med en prinsipporientering, en lovgivningsteknikk og en rettskildelære som fremstår som krevende for mange norske jurister og departementsansatte. Konsekvensene av å ta feil av de EU/EØS-rettslige kravene til norsk rett kan være store, både for berørte private parter og for det offentlige. Det er bred enighet om at det er behov for et kompetanseløft knyttet til EØS-avtalens betydning for, og i, norsk rett.

EØS-avtalen og de mange andre samarbeidsrelasjonene med EU har vidtrekkende konsekvenser for norsk rett. Fakultetet har et ledende miljø innen europarett, som også er i ferd med å søke om midler til et senter finansiert av Norges forskingsråd. Fakultetet er også partner i en nylig søknad om å tilby en erfaringsbasert master i offentlig forvaltning hvor EØS-rett er en sentral komponent. Det planlagte masterprogrammet vil derfor inngå i en større satsing på EØS-rett ved fakultetet.

Masterprogrammet vil tilbys av Det juridiske fakultet, og fakultetsstyret har blitt orientert om planene om oppretting av studiet i henholdsvis sak 23/21 og 75/21. Initiativet og ideen kommer fra Forskergruppe for europarett som forsker på flere rettsområder innenfor EU/EØS-retten. Fakultetsstyret ga ved behandling av sak 75/21 den 26. oktober 2021 sin støtte til at det ble arbeidet videre med planen om etablering av LLM-program ved fakultetet med sikte på å levere

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

Det juridiske fakultet
Telefon 55589500
post@jurfa.uib.no

Postadresse
Postboks 7806
5020 Bergen

Besøksadresse
Dragefjellet, M.
Lagabøtespl. 1
Bergen

Saksbehandler
Ingrid Elisabeth Tøsdal
55589658

søknad høsten 2022 og studiestart høsten 2023. Søknaden er arbeidet fram av sentrale personer i forskergruppen for europarett, med støtte fra administrasjonen og i dialog med fakultetsledelsen.

Utfordringer i arbeidet med søknaden

En utfordring i arbeidet med etablering av LLM-program ved fakultetet har vært at fakultetet gjennom mange år har vært, og er, i en svært presset ressursituasjon. Ønsket om å opprette LLM-program ved fakultetet har vært til stede i nærmere 20 år, og var et uttalt mål i fakultetets strategier for 2011-2015 og 2016-2022 og i tilhørende handlingsplaner for internasjonalisering. Når oppretting av et (eller flere) LLM-program likevel ikke har blitt realisert tidligere, er det på grunn av fakultetets ressursituasjon og at undervisningskrefter til et LLM-program ville komme til å gå på bekostning av allerede utilstrekkelige undervisningskrefter i det femårige masterprogrammet i rettsvitenskap. Ressursituasjonen og tilgangen på undervisningskrefter er fortsatt utfordrende i 2022, men er betydelig forbedret siden 2005 da fakultetsstyret første gang drøftet spørsmålet om oppretting av LLM-program, og i 2009 da spørsmålet igjen var oppe i fakultetsstyret.¹ I tillegg kommer at fagmiljøet som har fremmet forslaget til dette LLM-programmet, gjennom mange år har arbeidet langsiktig for å bygge opp tilstrekkelig antall engelskspråklige emner som del av det femårige masterprogrammet med sikte på at det etter hvert skulle være grunnlag for å tilby et LLM-program, uten å måtte opprette et betydelig antall nye emner med tilhørende behov for ytterligere undervisningsressurser. På nåværende tidspunkt er etablering av et LLM-program dermed en mulighet for å promotere og fremheve et av våre sterke fagmiljøer internasjonalt.

For å finansiere programmet planlegger fakultetet å omdisponere noen av studieplassene som ble tildelt med fireårig finansiering i revidert nasjonalbudsjett i 2020. Opptaksrammene for toårig masterprogram i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet vil dermed justeres noe fra studieåret 2023/2024, tilsvarende det antall plasser på LLM-programmet som er planlagt satt av til norske søkere. Studieplassene for internasjonale studenter vil finansieres av resultatmidler alene, på samme måte som normalt er tilfelle for innreisende utvekslingsstudenter ved UiB. Opprettingen av LLM-programmet inngår som nevnt i en helhetlig satsing på EØS-rett ved fakultetet, og det vil være av stor verdi for samfunnet at et utvalg norske studenter gis mulighet til å bygge EU/EØS-rettslig kompetanse ut over det de kan gjøre gjennom de ordinære femårige eller toårige masterprogrammene i rettsvitenskap. Det er også verdifullt for Norge og Norges samhandling med Europa at kommende jurister fra andre EU-land får bedre kjennskap til EØS-retten.

En annen utfordring i arbeidet har vært at det samtidig pågår en omlegging av det femårige masterprogrammet i rettsvitenskap med gradvis implementering av revidert studieordning. Ny studieordning trådte i kraft på første studieår studieåret 2021/2022, og på andre studieår fra 2022/2023. Nytt femte studieår vil tidligst tre i kraft studieåret 2025/2026, og arbeidet med hvordan femte studieår vil bli seende ut pågår fortsatt. Det betyr at planlegging av LLM-program med stor grad av gjenbruk av emner mellom femårig masterprogram og det nye LLM-programmet har måttet skje i et terreng som er i endring, og der mange spørsmål om det fremtidige siste studieåret på femårig masterprogram fortsatt er ubesvarte. Hovedformålet med de fremtidige justeringene på femte studieår er likevel å heve kvaliteten på studiet og øke studentenes læring. Emnene som skal inngå i LLM-programmet vil bestå, men i løpet av kort

---

¹ Siden 2005 og 2009 er antallet årsverk førsteamanuenser omtrent det samme (mellom 10-11), mens antallet årsverk professorer er mer enn doblet (fra 14 (2005) til 17,8 (2009) og 37,1(2021)). Forholdstallet mellom antall studenter per faglige årsverk har også forbedret seg i perioden: Fra 34,47 i 2005, til 28,44 i 2009 til 23,3 i 2021. (Tall fra Database for statistikk om høyere utdanning)

tid etter oppretting av programmet er det sannsynlig at emnene vil få nye emnekoder og potensielt mindre justeringer i undervisningsopplegg og litteraturlister. De justeringer som vil komme i spesialemnene i det femårige masterprogrammet vil utelukkende være til det beste også for LLM-programmet, og vi mener at det er forsvarlig å opprette LLM-program basert på dagens emnetilbud selv om vi vet at det vil komme justeringer som følge av revidert studieordning på det femårige masterprogrammet. Fakultetet ønsker å støtte oppunder, og gjøre oss nytte av, europarett-fagmiljøets sterke ønske om å opprette et LLM-program nå, fremfor å kvele fagmiljøets motivasjon ved å utsette opprettelsen til etter at nytt femte studieår på revidert studieordning for det femårige masterprogrammet har funnet sin endelige form.

En tredje utfordring ved etablering av 90-studiepoengs masterprogram har vært hvordan vi best kan oppfylle studietilsynsforskriftens § 2-2-8 «Studietilbud som fører frem til en grad, skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. (...)». Det juridiske fakultet ved UiB har høstet anerkjennelse både lokalt, nasjonalt og internasjonalt for vårt langsiktige arbeid med internasjonal studentmobilitet og de gode resultatene vi har oppnådd for det femårige masterprogrammet i rettsvitenskap. Det bør derfor ikke være tvil om at fakultetet ser verdien av internasjonal studentmobilitet og i størst mulig grad ønsker å legge godt til rette for dette. Når denne delen av studietilsynsforskriften likevel har vært utfordrende og har voldt mye hodebry i planleggingen, er det fordi studieprogrammet kun er av tre semesters varighet, og har et faginnhold der vårt fagmiljø er ett av få fagmiljø i verden med den relevante ekspertisen. Dermed anser vi det ikke som aktuelt å planlegge studentutveksling i tradisjonell forstand, altså studentutveksling av minst tre måneders varighet/i praksis ett semester. I tillegg kommer at studieprogrammet i sitt innhold og med sin målgruppe, allerede er så internasjonal at det ikke synes hensiktsmessig å skulle utveksle *bort fra UiB*, når studiet ved UiB for de fleste av studentene allerede innebærer at de er i et annet land enn sitt hjemland og i et av svært få land der det er mulig å studere EU-rett med et EØS-perspektiv.

Fagmiljøet har likevel kommet til at det, etter en konkret faglig forhåndsgodkjenning (som ved all utveksling) vil være mulig å bytte ut det valgfrie emnet i gradens andre semester enten med en sommerskole gjennomført ved et annet universitet, eller med ett eller flere emner avlagt ved et av fakultetets partneruniversitet. Med tanke på at semesterstart og -slutt i Norge og i utlandet varierer, og hensynet til de to emnene som skal avlegges ved UiB i det samme semesteret, vil utveksling for å ta ordinære emner ved et annet universitet utvilsomt gi utfordringer. Det kan likevel være mulig å tilrettelegge for, for eksempel ved partneruniversitet der undervisningen skjer gjennom intensive blokker i bestemte deler av semesteret. Det beste alternativet for studenter som ønsker å benytte muligheten for internasjonal studentmobilitet, er nok likevel at aktuelle sommerskoler innpasses som tilsvarende det valgfrie emnet i andre semester av masterprogrammet.

Vi ser også på om det på lengre sikt kan være mulig å tilby et skreddersydd tilbud om intensiv internasjonal studentutveksling i form av et kortere studieopphold (for eksempel en uke) i Brussel, med besøk til relevante institusjoner og til fakultetets partneruniversitet i Brussel; Vrije Universiteit Brussel. Lånekassen har per i dag ikke støtteordninger for utvekslingsopphold av så kort varighet, og egenbetalingen som dermed vil følge av en slik korttidsutveksling som er del av programmet vil være i strid med gratisprinsippet. Slik vi ser det vil en slik korttidsutveksling som del av programmet måtte fullfinansieres av fakultetet, og på grunn av fakultetets ressursituasjon er en slik korttidsutveksling foreløpig ikke planlagt som en del av programmet, selv om dette ville være det ideelle tilbudet om internasjonal studentmobilitet i akkurat dette programmet. Vi vil fortsette å utforske finansieringsmuligheter, for om mulig å kunne tilby dette på lengre sikt. En mulighet kan være Blended Intensive Mobility-aktiviteten i Erasmus+ programmet. Både planlegging og gjennomføring av Blended Intensive Mobility er

arbeidskrevende og forutsetter blant annet samarbeid med to andre partnere. Selv om Blended Intensive Mobility kan være en mulighet på lengre sikt, er det med fakultetets begrensede faglige og administrative ressurser helt uoverkommelig å etablere dette parallelt med at nytt LLM-program skal implementeres og finne sin form.

Videre prosess ved fakultetet

I sine møter 15. og 27. september, skal hhv. studieutvalget og fakultetsstyret få seg forelagt den endelige søknaden, studieplanen for masterprogrammet og emnebeskrivelser for de to nye emnene som skal opprettes spesielt for masterprogrammet (EU & EEA Institutional law and Policymaking og et eget engelskspråklig oppgaveemne Master's thesis). Fakultetsstyrets vedtak om oppretting av de siste emnene, godkjenning av studieplanen og formell tilslutning til den endelige søknaden forventes dermed å være på plass før søknaden skal behandles av utdanningsutvalget i oktober og universitetsstyret i november.

Vi oversender med dette den endelige søknaden om opprettelse av Master's Programme in EU and EEA law til behandling av UiBs studiekvalitetskomité, og ettersender vedtakene fra fakultetsstyret så snart disse foreligger.

Vennlig hilsen

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

Vedlegg

- 1 Søknad om oppretting av Master of Laws in EU and EEA Law
- 2 Vedlegg 1: Studieplan for Master of Laws in EU and EEA Law
- 3 Vedlegg 2: Tabell med oversikt over studiets oppbygging og innhold
- 4 Vedlegg 3: Emnebeskrivelse for nytt emne, EU and EEA Institutional law and Policymaking
- 5 Vedlegg 4: Emnebeskrivelse for nytt emne, Master's thesis
- 6 Vedlegg 5: Emnebeskrivelser for allerede eksisterende emner som skal inngå i nytt program
- 7 Vedlegg 6: Oversikt over avtaler om studentutveksling
- 8 Vedlegg 7: Brev fra Kunnskapsdepartementet 23. oktober 2008
- 9 Vedlegg 8: Brev fra Kunnskapsdepartementet 20. oktober 2008

Oppretting av studier ved UiB

Søknadsskjema

Søknad om oppretting av

Master of Laws (LL.M.) degree in EU and EEA Law

31.08.2022

1. Generelt om studiet

1.1 Overordnet beskrivelse, forankring, faglig profil og fagområde

The aim of the *Master of Laws programme in EU and EEA Law* is to provide participating Norwegian and international students with comprehensive and in-depth knowledge of both institutional and substantive aspects of EU and EEA law. Today's Europe requires experts who possess a thorough mastery of European law. The EU and EEA constructs affect almost all areas of law and polity in their constituent member states, requiring high levels of integration. Specialist legal knowledge of how these systems interact, influence, and develop dynamically in tandem with each other, both at international and national level, is increasingly in demand. And whilst there are countless LLM-degrees in EU law offered by universities around the globe, given its unique emphasis on the intricacies and peculiarities of EEA law, the Master of Laws programme will break new ground as the very first of its kind.

The programme, which runs over three semesters, is specifically designed to prepare students for the wealth of practical and/or theoretical EU and EEA legal issues that they may encounter in practice. Attending students will be immersed in a wide range of obligatory, semi-obligatory and elective EU and EEA law courses, aimed at providing a thorough grounding in internal market law (the four freedoms), competition law, state aid and public procurement, social and public administrative law. The study of EU and EEA law does not take place in a vacuum, however, and will also inherently teach a great deal about the relationship between law and economics, history, politics, and international relations more generally. This makes EU and EEA law of interest not only to practicing lawyers in the private and public sectors and judges, but also to legally trained persons wishing to pursue careers in other fields – such as academia, journalism and other media, banking and finance, insurance, shipping and many more.

The programme aims to significantly strengthen and develop EU and EEA legal competence and teaching in Norway, particularly in the wake of the recent social security (NAV) scandal. Recent public inquiries have pointed to a growing need for more research and teaching on EU/EEA legal issues. This call has already been answered in part by previous and ongoing efforts by the Faculty of Law to integrate such matters more fully into its curriculum. The Master of Laws programme will go a long way towards providing a more solid, specialist grounding in the field, enabling the University of Bergen to foster law graduates who will be even better and more fully equipped to rise to precisely these types of challenges in the future.

At an institutional level, the programme generally aims to strengthen the University of Bergen and the Faculty of Law's reputation and competitiveness both nationally and

internationally in attracting the best law candidates, and to further complement ongoing internationalization strategies. Indeed, the very topics of EU and EEA law are innately internationally oriented, as will be the student body it is likely to attract. As one of the main working languages of the EU, EFTA and EEA institutions, the entire programme will be taught in English. Teaching on the individual courses on the programme will also allow for increased teaching mobility through its use of Master Classes, where top academic experts from other European universities will be invited through the Erasmus+ programme to hold seminars and workshops taking a deeper dive into select EU/EEA topics. All students following the programme will also gain key insights into how Norwegian ministries and public bodies relate to and work within the EEA and EFTA system in various fields – both through visits from national experts, and field trips to locally based institutions (District and Appeal Courts, specialist tribunals and complaints boards, the Norwegian competition authority etc.). Students following the programme may also apply to have an exchange abroad worth 10 ECTS accepted as an elective subject, an option which rarely is available to students taking 12–18-month LLM-degrees in European law.

Admission to the programme will be open to law graduates looking to further their own legal education (lawyers, judges, legal advisors at the ministries and national/municipal authorities etc.), our own law students taking their final year with a specialization in EU and EEA law, as well as candidates from Norway and abroad who have completed a bachelor's degree in law (or equivalent). To ensure that the students have the proper level of motivation and aptitude to not only complete but excel on the programme, the admission procedure will be based on both grades attained and a personal motivation letter.

The Faculty of Law's Education Committee (studieutvalget) will be responsible for the academic and administrative running of the Master of Laws programme in EU and EEA Law. The intended Programme Directors will be Professor Christian Franklin and Associate Professor Ingrid Halvorsen Barlund, both employed in permanent positions at the Faculty of Law.

1.2 Formelle forutsetninger for godkjenning

In line with *Studietilsynsforordningen § 2-1*, all of the relevant formal conditions for approval of the programme under *Lov om universiteter og høyskoler* are fulfilled. The information provided on the Master of Laws programme in EU and EEA law in this application and in the attached *Studieplan* (see Annex 1), is correct, showing the content, structure, and progression under the programme, and the possibilities for student exchange.

1.3 Type studium

By decision of the Norwegian Ministry of Education and Research dated 23.10.2008 (see attachments 7 and 8), the University of Bergen and its Faculty of Law are formally entitled to establish Master of Laws degrees made up of 90 ECTS and of one and a half years duration. The legal basis for this decision is § 7 of *Forskrift om krav til mastergrad*, which empowers the Ministry to accept applications for the establishment of new Master's degrees in special circumstances. As a result, the types of Master's studies originally indicated in the table below do not reflect the appropriate legal basis for establishing the Master of Laws programme in EU and EEA law. A separate box (marked with an asterisk) including this option has therefore been added:

Typer laveregradsstudium (kryss av)	
	Bachelorgradsstudium
	Kortere studium på lavere grad som ikke fører til en grad (grunnutdanning), årsstudium
	Studieretning innenfor en bachelorgrad
	Fellesgrad
	Videreutdanning
Type mastergradsstudium (kryss av)	
	Mastergradsstudium 120 studiepoeng – § 3
	Erfaringsbasert mastergradsstudium 90 studiepoeng – § 5
	Erfaringsbasert mastergradsstudium 120 studiepoeng - § 5
	Mastergradsstudium 300 studiepoeng
	Fellesgrad
	Videreutdanning
X	<i>*Mastergradsstudium 90 studiepoeng, etter søknad - § 7 (vedlegg 7 og 8)</i>
Hvorvidt studiet skal tilbys som (kryss av)	
X	Heltidsstudium
	Deltidsstudium
X	Campus-/stedbasert studium
	Samlingsbasert studium
	Nettstudium
	Nettstudium med samlinger

1.4 Oversikt som viser studiets oppbygging

Autumn I	JUSXXX EU and EEA Institutional Law and Policy-making (10 ECTS)	JUS287-2-A EU and EEA Commercial Law (10 ECTS)
		JUS258-2-B Competition Law (10 ECTS)

Spring	<p>At least two of the following:</p> <ul style="list-style-type: none"> • JUS291-2-A EU and EEA State Aid Law (10 ECTS) • JUS285-2-A EU and EEA Public Procurement Law (10 ECTS)¹ • JUS330-A-A/JUS330-A-B EEA Moot Court (10 ECTS)²
	<p>If not all three above, then <u>either</u>:</p> <p>1) One elective course – each 10 ECTS</p> <ul style="list-style-type: none"> • JUS276-2-B European Human Rights³ • JUS277-2-B International Copyright Law • JUS271-2-E International Climate Law • JUS294-2-A Privacy and Data Protection (GDPR) • JUS286-2-A Constitution and Politics <p><u>or</u></p> <p>2) Pre-approved summer school programme/elective course on EU/EEA law issues at another place of learning (10 ECTS)</p>

Autumn II	JUSXXX Master's thesis (30 ECTS)
-----------	----------------------------------

¹ This course is currently being offered in autumn semesters, but it is process of being moved to the spring semester. The change of semester is intended to be implemented from the academic calendar of 2023/2024 along with the implementation of the Master of Laws programme in EU and EEA Law.

² The moot court competition is currently organized as two courses of 10 ECTS and 5 ECTS. These courses are in process to be transformed into one course of 10 ECTS. The change is intended to be implemented from the academic calendar of 2023/2024 along with the implementation of the Master of Laws programme in EU and EEA Law.

³ This course currently carries 20 ECTS but is in process to be transformed into two courses of 10 ECTS each, where one of them will be suitable as an elective course in the Master of Laws programme. The change is intended to be implemented from the academic calendar of 2023/2024 along with the implementation of the Master of Laws programme in EU and EEA Law.

2. Krav til studietilbudet (Studietilsynsforskriften § 2-2)

The following section explains how the Master of Laws programme in EU and EEA law fulfils the requirements of *Studietilsynsforskriften § 2-2*:

(1) Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og studietilbudet skal ha et dekkende navn. Læringsutbyttet for studietilbud med profesjonskrav, f.eks. studietilbud med rammeplaner, må oppfylle både profesjonskravene og kravene i NKR.

The learning outcomes of the Master of Laws programme in EU and EEA law – both as a whole, and for each of its individual constituent courses – are defined and explained in accordance with the NKR requirements for study programmes offered at Master's level (i.e. 7). The learning outcomes of the programme (as set out in the *Studieplan*), and each individual course which may or must be taken as either an obligatory, semi-obligatory or elective subject on the programme, are all annexed to this application.

The study is entitled “Master of Laws Programme in EU and EEA Law”. Given the programme's primary aim of providing students with comprehensive and in-depth knowledge of the core institutional and substantive aspects and areas of EU and EEA law, as further reflected and detailed in each of its constituent courses, the name of the study seems both fitting and appropriate.

(2) Studietilbudet skal være faglig oppdatert og ha tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv.

The lion's share of teaching and learning activities on the Master of Laws programme in EU and EEA law will be held by Law Faculty staff belonging to the Research Group for European Law, and will be research-based. Such an approach to teaching in law necessarily requires constant and continuous updating of developments both at political level and in terms of court practice. Teaching in EU and EEA law related fields even more so, considering both the national and international levels in which such developments take place.

The Research Group for European Law is amongst the largest and most active research groups at the Faculty of Law, and currently consists of 4 Professors, 5 Associate Professors, 1 Visiting Associate Professor, 2 Postdoctoral Research Fellows and 3 PhD Candidates – all experts in their respective areas of EU and EEA law, and actively engaged in staying up to date with the exceptionally dynamic developments in their fields. The areas of expertise and knowledge covered by the group ranges widely from general methodological, institutional and constitutional EU and EEA issues; to the free movement of goods, services, persons, and capital; core competition regulation and ancillary matters (including state aid and public

procurement); and other sectoral and related areas, such as environmental law, privacy (GDPR), human rights protection in an EU/EEA context and more.

Topical input on current issues will also be provided by visiting external experts (both practitioners, Norwegian governmental and EU/EFTA officials, and academics) in the form of guest lectures and Master Classes as part of the individual courses on the programme. Further substantive updating will be provided on excursions to national and local Norwegian authorities and courts, tribunals and complaints boards based in Bergen, where presentations on recent challenges and topical issues invariably will be held for the students.

As revealed by the recent social security (NAV) scandal in Norway, there is a clear and growing need for law graduates specialized in EU and EEA law today. The Master of Laws programme in EU and EEA law offers a study path of clear relevance to the pursuit of a wide variety of professions – primarily in law, as a legal practitioner or judge, but also in other fields where such specialist legal knowledge may prove helpful. In light of the current and increasingly globalized economy, a thorough knowledge and understanding of EU and EEA law may be distinctly advantageous (and in certain instances essential) when entering the business world – whether it be in banking, insurance, trade, industry, shipping or any number of other financially oriented areas. The same may equally be said for those looking to work in local or national public administration, such as for example in tax, immigration, or social security offices, or for national competition regulators or environmental agencies. International organizations such as the EU, EFTA, UN, WTO etc. are also popular and important employers for lawyers with specialist knowledge in EU and EEA law. The Master of Laws programme in EU and EEA Law will also prepare its students for potential future careers as legal researchers and teachers at universities and colleges.

(3) Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500-1800 timer per år for heltidsstudier.

The programme is designed on the assumption that the academic year will cover approximately 1,600 hours of work for a full-time student. Divided into 30 ECTS each semester, this roughly translates to 27 hours of work for each ECTS, and approximately 2,400 hours of study in total for the entire Master of Laws programme in EU and EEA law of 90 ECTS. For the three courses taken in the first and second semesters of the programme, each consisting of 10 ECTS, this means that students should expect to spend approximately 270 hours devoted to study on each individual course.

(4) Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.

The content of the Master of Laws programme in EU and EEA law is defined in the programme's *Studieplan* (annex 1) and further detailed in the individual course descriptions.

The content of the programme aims to take students through from the general institutional/constitutional underpinnings of the EU and EEA legal systems to increasingly specialized substantive areas of EU and EEA law. The programme's content has been deliberately fashioned to allow students to achieve the stated learning outcomes in terms of knowledge, skills and general competencies.

This is further reflected in the very structure of the programme itself, which will seek to progressively build the students' knowledge, skills, and competences through an increasingly specialized portfolio of subjects. Students will complete three obligatory courses in the first semester, starting off with a five-week, intensive interdisciplinary course on *EU and EEA Institutional Law and Policymaking*. Students will here learn about the policies and political integration theories behind the current legal and governance structures, in combination with traditional legal dogmatic perspectives on the distribution and nature of competences of the EU/EEA/EFTA institutions, the political and legal principles and rules guiding their decision-making, and how they cooperate – both with each other and with the constituent Member States – in practice. The implementation, impact and enforcement of EU and EEA law in the Member States, and the levels of discretion they enjoy in various fields, will also be a central theme – not only on this particular course, but throughout the entire programme. The remainder of the first semester will proceed to focus on the fundamental principles governing the core substantive aspects of EU and EEA cooperation – namely free movement rights and competition law. Thorough understanding of these fundamental aspects is a key pre-requisite to progressing to the study of more specialized EU and EEA law subjects, which the students will be exposed to through various semi-obligatory and elective courses in the second semester. The semi-obligatory and elective courses cover a wide range of substantive legal issues, such as state aid, public procurement, intellectual property, human rights, privacy (GDPR), environmental law and more. The third and final semester is devoted to individual, legal research, and the writing of a master's thesis on a chosen EU/EEA law topic. In addition to personal guidance and tutoring in this process, the students will follow various seminars designed to teach them how to conduct and write legal research in the field.

(5) Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.

Varied teaching and assessment forms will be employed throughout the programme, with a view to developing and fostering candidates with a high level of expertise in EU and EEA law, and with the skills necessary to solve complex practical and theoretical EU/EEA legal issues both orally and in writing. Teaching in the majority of subjects offered through the programme will generally consist of a blend of lectures and Master Classes. Whilst it is common for lecturers in many of the EU and EEA law subjects on the programme to employ a Socratic-method in order to draw the students more actively into class participation and

discussion, Master Classes look to go one step further – requiring more in-depth and specific preparation (i.e. reading of specific cases, articles, reports etc.), and charging students with responsibility for teaching and learning from each other through the use of flipped classrooms, group and/or individual presentations, debates and moot court exercises. Teaching on the programme will generally be held in physical spaces, in order to secure an environment more immediately conducive to active learning exercises such as those described above. Traditional physical classes will nevertheless be complemented by the use of digital teaching resources as and when appropriate, such as for “Q & A” sessions with teachers and exercises related to identifying and finding various legal resources. Personal teaching (one-on-one sessions with an assigned supervisor) will be provided for the students when writing their master’s thesis. Teaching on the course will be further supplemented through optional attendance at internal and/or external conferences and seminars on EU/EEA law related topics throughout the programme, and presentations of ongoing research projects by Law Faculty staff. In addition, students attending the Master of Laws programme will be assigned a personal tutor amongst Faculty staff, with whom they will meet at least twice each semester to follow up progress with their studies. On the whole, the teaching and learning forms to be employed on the programme will seek to welcome and encourage a high level of student participation and active engagement in the learning process.

Various types of assessment will also be used on the programme, with a view to developing different types of skills and general competencies amongst the students, as well as testing different aspects of the knowledge they have acquired. Assessment on the individual courses forming part of the Master of Laws programme on EU and EEA law may therefore vary from one course to another but will generally consist of one or more of the following assessments forms: Written (school) examination, obligatory course work, take-home examination, oral examination and multiple-choice testing.

(6) Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

As indicated above, the Master of Laws programme in EU and EEA Law will be anchored primarily in the Research Group for European Law – a highly dedicated, active and robust group of legal researchers in EU/EEA law issues, driven by up-to-date, research-oriented teaching of the law. This is reflected in all of the individual courses making up the programme. Furthermore, the writing of the master's thesis in the third and final semester, where the students must submit independent research work under supervision, naturally also represents a strong link to research.

(7) Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart.

As mentioned previously, the Master of Laws programme aims to strengthen the University of Bergen and the Faculty of Law's reputation and competitiveness both nationally and internationally in attracting the best law candidates, and to further complement ongoing internationalization strategies. The study of EU and EEA law is inherently international by nature, as will be the students the programme is likely to attract. The entire programme will be run in English, with teaching on the individual courses designed to increased teaching mobility through its use of Master Classes, where top experts will be invited from abroad through Erasmus+ to hold seminars and workshops looking deeper into select EU/EEA topics. Internationalisation also works from within, however, and the programme will therefore offer insights onto how Norwegian public authorities and courts work within and interact with the EU and EEA legal and political constructs in various fields – both through visits from national experts, and field trips to locally based institutions (District and Appeal Courts, specialist tribunals and complaints boards, the Norwegian competition authority etc.). During parts of the second semester, students may also opt to study abroad at one of the Faculty of Law's partner universities in Europe (see annex 6) during parts of the semester, or by attending a relevant summer programme during the summer holiday between semester two and semester three.

(8) Studietilbud som fører fram til en grad, skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.

The Master's programme in EU and EEA law is generally designed on the premise that students are based physically in Bergen. This will be necessary in order to complete the obligatory and semi-obligatory subjects making up 50 of the 60 ECTS in the first two academic semesters. It is not usual for short LLM degrees in European or international law at other universities in Europe to offer studies abroad as part of their programmes, either. However, in order to open for the possibility of undertaking a relevant exchange abroad as part of the Master of laws programme, students may apply to attend a summer school or course on an EU/EEA law related topic worth 10 ECTS, and to have this accepted as (and consequently in lieu of) the elective subject. Summer courses usually run sometime between June and August. This will allow students to take part in a meaningful and relevant exchange at a foreign place of learning, whilst at the same time ensuring that their studies on the semi-obligatory courses on the programme are not jeopardised.

Students wishing to attend elective courses during the second semester (i.e. Spring) worth 10 ECTS at one of the many partner universities with which the Faculty of Law has exchange agreements may also apply to do so, and will be granted such permission on the proviso that this will not affect their attendance at mandatory classes on the semi-obligatory courses they must attend in Bergen. It will not be possible to study abroad at a partner university for a full semester, but it may be possible to do a shorter exchange period for example to a university where courses are taught intensively over a shorter period.

(9) For studietilbud med praksis skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted.

This requirement is not relevant to the programme being applied for.

3. Krav til fagmiljø (Studietilsynsforskriften § 2-3)

The following will show how the academic environment requirements are fulfilled, in accordance with § 2-3 of *Studietilsynsforskriften*:

(1) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.

The academic environment connected to the programme are all academic staff employed by the Faculty of Law. The Faculty of Law has 48,7 permanent scientific positions, 9 postdoctoral fellows, 25,8 PhD candidates, 9,15 post doctors, 2,5 research fellows and 5 research assistant positions.⁴ The academic environment for research and teaching EU and EEA law has been built up and significantly strengthened over the past 10-15 years and may today be considered very stable. The Faculty of Law's Research Group for European law consists of 15 persons, with a high level of internationally renowned academic competence in the areas of EU and EEA law covered by all of the various subjects on the programme, thereby providing a solid basis for the programme. Several members of the Research Group in European law are also closely affiliated with the Bergen Center for Competition Law and Economics (BECCLE).

In addition, the Faculty of Law has several other active research groups linked to teaching on the programme, mainly through the elective courses students may choose in the second semester – including the Research group for Natural Resource Law, Environmental Law and Development Law (covering environmental, climate and energy law), the Research Group for Information and Innovation law (covering intellectual property and privacy (GDPR) law), the Research Group for International Law (covering human rights law), the Research Group for Legal Culture (covering comparative law) and the Research Group for the Rule of Law (covering constitutional law).

---

⁴ Figures from Database for statistikk om høyere utdanning as of 1.11.2021: https://dbh.hkdir.no/tall-og-statistikk/statistikk-meny/tilsatte/statistikk-side/11.1?visningId=21&visKode=false&admdebug=false&columns=arstall&index=5&formel=329&hier=insttype!9!instkode!9!fakkode!9!ufakkode!9!st_kode&sti=Universiteter!9!Universitetet%20i%20Bergen!9!Det%20juridiske%20fakultet!9!Det%20juridiske%20fakultet&param=fakkode%3D230!9!ufakkode%3D000!9!insttype%3D11!9!arstall%3D2021!8!2020!8!2019!8!2018!8!2017!9!dep_id%3D1!9!instkode%3D1120

(2) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse (UH-pedagogikk og -didaktikk, inkludert kompetanse til å utnytte digital teknologi for å fremme læring).

Except for specially invited Master Class holders and guest lecturers, and the course on EU and EEA Public Procurement Law (currently run and taught by Postdoctoral Research Fellows Kristian Strømsnes and Linda Midtun), the teaching and all course supervision of all of the constituent subjects forming part of the Master of Laws programme in EU and EEA law will be held by full time academic staff. The majority of these have completed their mandatory pedagogical training at the University of Bergen, whilst the few that have not will be expected to do so within two years of attaining their Associate Professorship. All of the teachers and course supervisors connected to the programme have experience of using digital technology in teaching to promote learning. The academic environment thereby meets the requirement for relevant educational and pedagogical competence.

Professor Christian Franklin and Associate Professor Ingrid Halvorsen Barlund will be jointly academically responsible as Course Directors for the Master of Laws programme in EU and EEA Law. Professor Franklin has been employed by the University of Bergen Faculty of Law since 2004 – first as a PhD Candidate and Postdoctoral Researcher, and since 2010 as an Associate Professor before gaining full Professorship in 2015. He has completed his formal pedagogical training at the University of Bergen and has a vast amount of teaching experience – including 12 years as Course Supervisor for several obligatory and elective courses at the Faculty of Law. Associate Professor Barlund was employed in a full-time position as of April 2022, having previously held both PhD Candidate and Postdoctoral positions at the Faculty of Law. She is currently undertaking the University of Bergen's pedagogical programme and has a significant amount of practical pedagogical experience through teaching at the Faculty of Law. She will have completed her formal pedagogical training at the University of Bergen before the Master of Laws Programme is due to start.

(3) Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet.

The Faculty of Law and its Section for Students and Academic Affairs (*Studieseksjonen*) will be administratively responsible for the Master of Laws programme in EU and EEA Law. The Faculty of Law and its Academic Affairs Committee (*Studieutvalget*) is responsible for ensuring the material content, structure, and quality of the programme in accordance with the University of Bergen's Quality System for Education which contains guidelines for ensuring the quality and development of its programmes and courses. The Academic Affairs Committee will be responsible for quality assurance and development of the study programme in accordance with the Quality System for Education guidelines.

(4) Minst 50 prosent av årsverkene tilknyttet studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:

- a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse.**
- b) For studietilbud på mastergradsnivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosentkompetanse.**

More than 50% of the academic staff teaching and supervising courses on the programme are full-time employees of the University of Bergen's Faculty of Law.

In addition, the majority of the teaching staff connected to the programme consists of full-time employees, and more than 10% have professorial competence. With the abovementioned exception of the course on EU and EEA Public Procurement Law, both the Course Directors (Professor Christian Franklin and Associate Professor Ingrid Halvorsen Barlund) and the course supervisors of all of the other subjects forming part of the programme are employed in full-time positions as either Professors or Associate Professors.

The following academic staff at the Faculty of Law will be involved in teaching and supervision of the obligatory, semi-obligatory and elective courses on the programme:

- Professor Christian Franklin
- Professor Halvard Haukeland Fredriksen
- Professor Tore Lunde
- Professor Ronny Gjendemsjø
- Professor Bjørnar Borvik
- Professor Jon Petter Rui
- Professor Eirik Holmøyvik
- Professor Søren Koch
- Associate Professor Ingrid Halvorsen Barlund
- Associate Professor Malgorzata Cyndecka
- Associate Professor Ignacio Herrera Anchustegui
- Associate Professor Liliia Oprysk
- Associate Professor Melanie Hack
- Postdoctoral Research Fellow Kristian Strømsnes
- Postdoctoral Research Fellow Linda Midtun

In order to stimulate an academic environment where PhD Candidates may develop teaching experience, which in turn may aid and benefit them in their further academic

careers, certain (yet limited) teaching and assessment tasks on the programme may also be carried out by PhD Candidates. The Research Group in European Law (BERG) currently has three PhD Candidate members. Their teaching contributions will usually be limited to matters such as grading papers, sitting in as co-examiner on oral examinations, and coaching teams in preparation for the EFTA Surveillance Authority's annual EEA Moot Court Competition.

(5) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.

The members of the Research Group for European Law (BERG) employed in full-time, senior positions are all nationally and/or internationally renowned scholars in their respective fields of EU and EEA legal competence. They regularly publish in the most prestigious law periodicals, present research findings at conferences and seminars all over the globe and take an active part in public debates on legal issues in the media. Several of the members have worked on law reform proposals and public inquiries leading to significant statutory changes, and also sit on various tribunals and complaints boards related to their fields of expertise. The academic environment in EU and EEA law at the Faculty of Law is therefore well-equipped to provide a more than satisfactory level of competence and content to the Master of Laws programme in EU and EEA law.

(6) Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad, skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.

The academic environment responsible for supervision of and most of the teaching on the various subjects on the Master of Laws programme in EU and EEA Law is highly active in many national and international cooperative networks and projects of direct relevance to the programme.

The Research Group for European Law (BERG) has an active role in the Nordic Network of Legal Studies, a forum that meets annually to discuss issues related to the teaching of EU and EEA law in the Nordic countries. The Research Group also has a mutual cooperative agreement in place with the secretariat of the Public Procurement Complaints Board (KOFA), involving a joint annual seminar and shorter presentations throughout the year, supervision of students writing their master theses, examinations and a few workshops/lectures for students taking the EU and EEA Public Procurement Law course. Previous cooperative ventures include a memorandum of understanding with the Liechtenstein Institut (an interdisciplinary centre on EEA law, history, economics and politics) on dissemination via their EFTA Studies blog-page.

The Research Group's members are members of a wide variety of networks and societies within their respective fields, including Akademiet for Yngre Forskere (AYF), Competition

Law and Economics European Network (CLEEN), European State aid Law Association (ESALA), ICJ Norge, International Network of Female Business Scholars (Daughters of Themis), Kunstig intelligens i norsk helsetjeneste (KIN), the Nordic Academic Competition Law Network, Nordic-German Intellectual Property Network, Nordic Permed Law (NPL) and the Polish Association of Data Protection Practitioners.

Several members of the Research Group take part in interdisciplinary projects. Most are closely affiliated to and/or involved in the running of the Bergen Centre for Competition Law and Economics (BECCLE), in cooperation with economists from the Faculty of Social Sciences and NHH Norwegian School of Economics. Certain Members of the group are also involved in projects with SLATE, Pandemisenteret, and Christian Michelsen Institutt (CMI).

The Group's members cooperate with academics from many universities on different projects, both at home and abroad. One such research project is a current joint venture between the three law faculties at the Universities of Bergen, Oslo and Tromsø, funded by the Norwegian Ministry of Labour and Social Inclusion, on EEA and social security law in the wake of the NAV scandal. Formal cooperation also takes place through agreements with several foreign universities, including Macquarie University (Sydney, Australia), the Center for Climate Change, Energy, and Environmental Law (University of Eastern Finland), and Florence School of Regulation (European University Institute, Italy).

Most of the members of the Research Group are members of the Norwegian Association for European Law (Norsk forening for europarett, NFER), and regularly contribute to the bi-annual international FIDE Congresses with reports in the implementation and impact of EU/EEA law in various sectors of Norwegian law. Certain members of the Research Group also act in an editorial capacity for various national and international law periodicals, such as Lov og Rett and European State Aid Law Quarterly, and one is currently an analyst for EULawLIVE.

(7) For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse og erfaring fra praksisfeltet.

This requirement is not relevant for the Master of Laws programme in EU and EEA law.

Oversikt over vedlegg

Tabeller (I dette dokumentet)
Tabell 1: Studenter og ansatte
Tabell 2: Forventet antall studenter ved studiet
Tabell 3: Oversikt over fagmiljøet, inkludert Dekanens samlede vurdering av faglig robusthet og tilgjengelige undervisningsressurser i studiet.

Vedlegg til krav til studietilbudet:	Vedlegg nr.
Marker med «Ikke relevant» dersom et vedlegg ikke er aktuelt for studiet	
Studieplan	1
Tabell med oversikt over studiets oppbygning og innhold	2
Emnebeskrivelser	3, 4, 5
Avtaler om internasjonalisering	Ikke relevant
Avtaler om studentutveksling (juridisk bindende)	6
Brev av 20. og 23. oktober 2008 fra Kunnskapsdepartementet om graden Master of Laws	7 og 8
Signert(e) praksisavtale(r)	Ikke relevant
<i>For nettstudier (kun nettstudium eller i kombinasjon med stedbasert studium) kommer i tillegg:</i>	Ikke relevant
Studieplan for nettstudiet (hvis relevant)	Ikke relevant
Prosedyre for opplæring i nettstudier for studenter og lærere	Ikke relevant
Dokumentasjon av læringsplattform for nettstudentene	Ikke relevant
Dokumentasjon av nett-/faglærernes rutiner for oppfølging av nettstudenter (som responstid osv.)	Ikke relevant

Tabell 1: Studenter og ansatte

Tabellen gir informasjon om studiets størrelse i forhold til fakultetets øvrige studietilbud på siste mulige tellingstidspunkt (2021).

Enheter og program	Registrerte studenter 2021	Opptatte studenter i 2021	Kandidater i 2021	Vitenskapelige årsverk 2021
Ved fakultetet totalt	2560	760	420	90,16
Ved instituttet for det omsøkte studiet				
Ved det omsøkte studiet				

Kommentar:

Det juridiske fakultet ved UiB har ingen institutter. Tallene er hentet fra Database for statistikk om høgre utdanning (DBH).

Tabell 2: Forventet antall studenter ved studiet

Tabellen gir informasjon om forventet studenttall og rekrutteringsgrunnlag for studiet.

Antall studenter ved det omsøkte studiet	Studenter totalt første studieår	Studenter totalt ved full drift
Antall fulltidsstudenter	15	30(60)
Antall deltidsstudenter	-	-
Antall nettstudenter	-	-

Kommentar:

På grunn av kort tid mellom oppretting og søknadsfrist til masterprogram ved UiB forventer vi ikke å kunne fylle alle de planlagte studieplassene allerede fra høsten 2023. Vi håper å kunne rekruttere 15 studenter til første runde, mens studieprogrammet skal ha 30 studieplasser. Ved full drift vil det tas opp 30 nye studenter hver høst, hvilket betyr at det i høstsemestrene vil være totalt 60 studenter mens det i vårsemestrene vil være totalt 30 studenter, forutsatt at studentene følger normert studieprogresjon.

I vårsemesteret tilbys en lang rekke valgbare emner. Alle emnene vil tilbys hvert vårsemester, og vil også tilbys mens studieprogrammet er i etableringsfasen og fortsatt har færre studenter enn vi forventer på sikt. Dette er mulig fordi emnene også er del av det femårige (og toårige) masterprogrammet i rettsvitenskap og dermed rekrutterer fra en større gruppe studenter enn kun studentene som er tatt opp til programmet Master of Laws in EU and EEA Law.

Tabell 3: Oversikt over fagmiljøet

Tabellen skal gi en kvantitativ oversikt over fagmiljøet studiet er forankret i. Innsatsen til de ansatte oppgis i undervisningsprosent, ved oppstart og ved full drift.

1	2	3	4	5	6
Stillingskategori første studieår	Samlet antall første studieår	Samlet undervisningsprosent per stillingskategori første studieår	Stillingskategori ved full drift	Samlet antall ved full drift	Samlet undervisningsprosent per stillingskategori ved full drift
Professor	8	Fra ca 5% til opp mot 50%	Professor	8	Fra ca 5 % til opp mot 50%
Førsteamanuensis	5	Fra ca 5% til opp mot 50%	Førsteamanuensis	5	Fra ca 5% til opp mot 50%
Post doc	2	Ca 10%	Post doc	2	Ca 10%
Stipendiat	3	Begrenset	Stipendiat	3	Begrenset
Universitetslektor			Universitetslektor		

Dekanens samlede vurdering av faglig robusthet og tilgjengelige undervisningsressurser i studiet

Det foreslåtte 90 studiepoengs masterprogrammet i EU- og EØS-rett vil være et faglig robust studietilbud som er forskningsbasert og hvor et bredt spekter av vitenskapelig ansatte vil bidra i undervisning og veiledning. Lærekreftene vil først og fremst komme fra Forskergruppen for europarett, som teller 15 ansatte. Også flere andre forskergrupper ved fakultetet vil kunne bidra. Etter som Master of Laws in EU and EEA Law-programmet i hovedsak baseres på gjenbruk av engelskspråklige emner som allerede tilbys som valgbare spesialiseringsemner i det femårige og det toårige masterprogrammet i rettsvitenskap, er det vanskelig å gi en samlet kvantitativ oversikt over undervisningsressurser for studieprogrammet. Innsatsen til de ansatte, som er oppgitt i undervisningsprosent i Tabell 3 («Oversikt over fagmiljøet»), er relativt grove estimater. For eksempel vil ansatte som kun skal bidra med deler av undervisningen i ett enkelt av emnene som inngår, bidra med om lag 5% av stillingen sin, mens professoren som vil komme til å ha et faglig programkoordineringsansvar i tillegg til å undervise i flere av emnene, nok kan komme til å benytte opp mot 50 % av stillingen sin i tilknytning til det nye programmet. Selv om estimatene er usikre, er vi ikke i tvil om at det vil være tilgjengelige undervisningsressurser både til emnene som inngår i programmet, til faglig koordinering av programmet og tett oppfølging av studentene på programmet.

Ettersom studietilbudet er initiert og utviklet av en stor og stabil forskergruppe ved fakultetet, vil studietilbudet over tid være faglig robust nok til å tåle for eksempel sykefravær og forskningsterminer. At de obligatoriske emnene og spesialiseringsemnene tilbys av ansatte som tilhører en og samme forskergruppe, gjør koordinering av emnene som inngår i programmet enklere enn om programmet var sammensatt av emner fra mer spredte rettsområder. Ved plasseringen av de engelskspråklige emnene i det femårige masterprogrammet i rettsvitenskap vil det bli tatt hensyn til hvilke av disse som også skal inngå i Master of Laws-programmet, og vi vil påse at de relevante spesialemnene i det femårige masterprogrammet ligger på det semesteret de tilhører i det nye Master of Laws programmet.

Det samlede studenttallet i emnene vil variere fra emne til emne. For eksempel har emnet EU and

EEA Commercial Law (obligatorisk emne i Master of Laws in EU and EEA Law) i gjennomsnitt hatt 17 studenter de siste fire vårsemestrene, mens emnet Competition Law (obligatorisk emne i Master of Laws in EU and EEA Law) i snitt har hatt 73 studenter de siste fire høstsemestrene⁵. Studenttallet i de obligatoriske og semi-obligatoriske emnene vil tydelig påvirkes av at det kommer inntil 30 ekstra studenter, mens de valgfrie emnene der studentene ventes å fordele seg på ulike emner, vil bli påvirket i mindre grad.

Fakultetet har hatt en kontinuerlig økning av antallet innreisende innvekslingsstudenter, og de som underviser i engelske emnene er dermed vant til at det er et gradvis økende antall studenter som tar disse emnene. Vi forventer ikke at alle de 30 planlagte studieplassene på det nye Master of Laws-programmet fylles opp allerede første gang studiet tilbys, dermed vil det også her bli en gradvis økning som underviserne dermed vil kunne håndtere med kun små, stegvise justeringer i undervisningsopplegget sitt der det blir nødvendig.

Alle emnene som inngår i studieprogrammet (med unntak av ett, pluss oppgaveemnet) er altså emner som også allerede inngår som spesialemer (valgemner) i det femårige (og det toårige) masterprogrammet i rettsvitenskap. De engelskspråklige emnene tas også av fakultetets mange innreisende utvekslingsstudenter. Det nye emnet som opprettes spesielt for masterprogrammet i EU- og EØS-rett vil bli tilgjengelig også som spesialemer i masterprogrammet i rettsvitenskap og for innreisende utvekslingsstudenter. Gjenbruk av emner innebærer at det nye studietilbudet kun i mindre grad vil belaste fakultetets knappe undervisningsressurser og fakultetets allerede pressede undervisningsregnskap. Det vil tilkomme økte kostnader til sensur som følge av at Master of Laws-studentene kommer som tillegg i emnene, mens undervisningsressursene vil forbli tilnærmet uendret. For å finansiere opprettingen av det nye programmet planlegger fakultetet å omdisponere noen av studieplassene som ble tildelt med fireårig finansiering i revidert nasjonalbudsjett i 2020. Disse studieplassene ble opprettet under pandemien, og var dermed først og fremst et nasjonalt tiltak. Vi vil derfor kun omdisponere studieplasser tilsvarende det antall plasser vi beregner for studenter som ellers har studert i Norge, mens internasjonale studenter kun finansieres av resultatmidler fra studiepoengproduksjon og ferdige kandidater. Omdisponeringen av studieplassene og opprettingen av Master of Laws program i EU- og EØS-rett inngår i en helhetlig satsing på EØS-rett ved fakultetet, og svarer på et behov for økt kompetanse på EØS-rett i samfunnet. Det vil være av stor verdi at et utvalg norske studenter gis mulighet til å bygge EU/EØS-rettslig kompetanse ut over det de kan gjøre gjennom de ordinære femårige eller toårige masterprogrammene i rettsvitenskap, og det er også verdifullt for Norge og Norges samhandling med Europa at kommende jurister fra andre EU-land får bedre kjennskap til EØS-retten.

I tillegg til vitenskapelig ansatte ved fakultetet som vil utgjøre den klare majoriteten av undervisningspersonellet, vil også Erasmus+ ansattmobilitet for undervisning brukes aktivt for å øke undervisningen og de internasjonale perspektivene i emnet. Fagmiljøet har allerede flere kontakter som tidligere har vært på Erasmus+ lærerutvekslingsbesøk til fakultetet og har uttrykt interesse for å komme tilbake.

En ansatt i studieseksjonen (ca. 50% stilling) ved Det juridiske fakultet vil få det praktiske og administrative ansvaret knyttet til driften av studiet. Sentrale studieadministrative oppgaver vil være markedsføring, rekruttering og studentopptak (i samarbeid med studieavdelingen), planlegging og koordinering av studentmottak, undervisning og eksamen (inkludert forberedelser, gjennomføring

---

⁵ Tall fra FS over antall sensurerte i emnene i perioden fra 2018-2021. Kun tall fra emnets undervisningssemester er tatt med, altså er ikke de som har avlagt eksamen i semester uten undervisning tatt med i gjennomsnittet.

og etterarbeid), gjennomføring av emne- og deltakerevalueringer, bruk av Felles studentsystem (FS), saksbehandling av studentsaker og generell oppfølging av studenter, samt å være kontaktperson for undervisere, sensorer og veiledere.

Karl Harald Søvig

Dekan ved Det juridiske fakultet

Studieplan for ..... (Namn på studieprogrammet, nynorsk)
..... (Navn på studieprogrammet, bokmål)
..... (Name of the programme of study, English)

Godkjenning:

Studieplanen er godkjend av:

Universitetsstyret: .....(dd.mm.år)

Programstyret: .....(dd.mm.år)

..... fakultet: .....(dd.mm.år)

Studieplanen vart justert: .....(dd.mm.år)

Evaluering:

Studieprogrammet vart sist evaluert: .....(dd.mm.år)

Neste planlagde evaluering: .....(dd.mm.år)

Kategori	Infotype	Tekst
Namn på studieprogrammet, nynorsk		Master of Laws (LL.M.) Programme in EU and EEA Law
Navn på studieprogrammet, Bokmål		Master of Laws (LL.M.) Programme in EU and EEA Law
Name of the programme of study, English		<i>Master of Laws (LL.M.) Programme in EU and EEA Law</i>
Namn på grad Name of qualification	SP_GRADEN	Master of Laws (LL.M.) in EU and EEA Law
Omfang og studiepoeng ECTS credits	SP_OMFANG	The Master of Laws programme in EU and EEA Law is 90 ECTS credits, completable over one and a half year.
Fulltid/deltid Full-time/part-time	SP_FULLDEL	Full time
Undervisningsspråk Language of instruction	SP_SPRAK	English
Studiestart - semester Semester	SP_START	Autumn
Mål og innhald Objectives and content	SP_INNHALD	<p>The Master of Laws programme in EU and EEA Law provides participating Norwegian and international students with in-depth and comprehensive knowledge of both institutional and substantive aspects of EU and EEA law. The programme is designed to prepare students for a wealth of practical and/or theoretical EU/EEA legal issues that they may encounter in practice, for example when working as private or public lawyers, judges, or when working in other fields – such as academia, journalism and other media, banking and finance, insurance, shipping and many more. In light of its particular focus on EEA issues, the Master of Laws programme in EU and EEA law is unique, and the first of its kind in the world.</p> <p><u>The first semester (autumn I):</u> starts off with the course EU and EEA Institutional Law and Policymaking, an interdisciplinary introduction to the institutional and constitutional aspects of both EU and EEA cooperation. As a gateway to the programme's substantive EU/EEA law modules, the students will here learn about the policies and political integration theories explaining the current legal structures, in combination with traditional legal dogmatic perspectives on the distribution and nature of competences of the EU/EEA/EFTA institutions, the political and legal principles and rules guiding their decision-making, and how they cooperate – both with each other and with the constituent Member States – in practice. The implementation and impact of EU and EEA law in the Member States, and</p>

		<p>the levels of discretion they enjoy in various fields, will be a central theme here – and a recurring topic throughout the entire programme.</p> <p>After having completed the introductory course, the remainder of the first semester will focus on the fundamental principles governing the core aspects of EU and EEA cooperation – namely free movement rights and competition law which will be studied through the two courses “EU and EEA Commercial law” and “Competition Law”.</p> <p><u>The second semester (Spring):</u> will open for further specialization through various semi-obligatory and elective courses. Students will take three courses (each of 10 ECTS) and at least two of them must be among the three semi-obligatory specialisation courses on the programme which are EU and EEA state aid law, EU and EEA Public Procurement Law and EEA Moot Court.</p> <p>Instead of taking all of the three semi-obligatory courses, students may also choose one of the following elective courses: Privacy and Data Protection – GDPR, European Human Rights, International Copyright Law, Constitution and Politics, International Climate Law, or Comparing Legal Cultures in Europe.</p> <p>The courses to be taken in the second semester will build directly on knowledge and skills attained during the first semester and will cover a wide range of substantive legal issues.</p> <p>Alternative to taking an elective course at the Faculty of Law, students may also choose to study EU/EEA law-related courses abroad, either at one of the Faculty of Law’s partner universities or by attending a summer programme and have this accepted in lieu of their 10 ECTS elective course.</p> <p><u>The final semester (autumn II):</u> will be devoted to legal research and the writing of a master’s thesis on a chosen EU/EEA law topic. Preparatory work with the thesis will nevertheless begin already from the very first weeks of the programme and be followed up throughout in the form of lectures and seminars. The lectures and seminars are designed to teach the students how to conduct and write legal research in the field, including matters such as how to identify and choose a topic, seeking out legal sources, drafting skeletons etc. A supervisor will be made available to each student.</p> <p>Site visits to certain key national and/or international institutions working with EU/EEA law on a day-to-day basis and optional participation at local seminars and conferences on EU/EEA law related topics throughout the programme, including presentations of ongoing research projects by Law Faculty members, will provide further important insights and context for students admitted to the Master of Laws programme</p>
<p>Læringsutbytte</p> <p>Required learning outcomes</p>	<p>SP_UTBYTTE</p>	<p>On completion of the programme the candidate should have the following learning outcomes:</p> <p>Knowledge</p> <p>The Master of Laws in EU and EEA Law candidate shall have:</p>

		<p>Thorough knowledge and understanding of the core legal principles and rules governing EU and EEA cooperation concerning the internal market, competition law, and certain ancillary policies thereto.</p> <p>Thorough knowledge and understanding of the relationship between the EU and EEA policymaking and regulatory regimes, and their relationship to the national political and legal systems of the EEA Member States.</p> <p>Thorough knowledge of the international and national mechanisms ensuring proper surveillance and enforcement of EU and EEA law, and how they interact, in practice.</p> <p>Awareness of the most recent developments in the case-law of the EU and EFTA Courts and national courts of the EEA states concerning on both institutional and substantive matters</p> <p>Familiarity with the main theories of European integration, and general knowledge and understanding of the polity, politics, and policies of the EU and EEA.</p> <p>Skills</p> <p>The Master of Laws in EU and EEA Law candidate shall have developed:</p> <p>A strong grounding in various legal research skills and techniques particular to EU and EEA law.</p> <p>The ability to read and critically analyse and assess various EU/EEA legal texts and academic works in an independent fashion.</p> <p>Advanced written and oral English skills, including the clear and succinct expression of ideas through presentations and case-studies.</p> <p>The ability to relate knowledge acquired on the programme to current events and developments within the EU and EEA.</p> <p>The ability to discuss and reflect on various EU/EEA policies, the institutional arrangements behind them, and their possible legal and policymaking implications both presently and in the future.</p> <p>General competence</p> <p>After completing the programme, the Master of Laws in EU and EEA Law candidate can</p>
--	--	--

		<p>think critically, independently, and constructively</p> <p>work independently and in cooperation with others</p> <p>advise on legal issues presented by factual situations</p> <p>condense and explain complex legal arguments to a non-specialist audience</p> <p>communicate reasoning within the field of EU and EEA Law in a clear and precise manner, orally and in writing to the academic community and the public</p> <p>apply the knowledge and skills acquired in the field of EU and EEA Law to carry out tasks within given timeframes</p>
<p>Opptakskrav Admission requirements</p>	SP_OPPTAK	<p>To apply for the Master of Laws Programme in EU and EEA Law you must have obtained a bachelor's degree in law (3- or 4-years' duration) or have completed studies equivalent to a bachelor's degree in law.</p> <p>You also need to document:</p> <p>That you have obtained a minimum average grade of Norwegian grade C (The Norwegian grade C equals to the grade C in the ECTS system or to the US grade B.)</p> <p>Proficiency in English</p>
<p>Tilrådde forkunnskaper Recommended previous knowledge</p>	SP_ANBFORK	<p>Prior knowledge in the form of an introductory, undergraduate course on EU/EEA law will be an advantage.</p>
<p>Innføringsemne Introductory courses</p>	SP_INNFORI	
<p>Obligatoriske emne Compulsory units</p>	SP_OBLIGAT	<p>First semester (Autumn I): EU and EEA Institutional Law and Policymaking (10 ECTS) JUS287-2-A EU and EEA Commercial Law (10 ECTS) JUS258-2-B Competition Law (10 ECTS)</p> <p>Second Semester (Spring): Students must choose at least two of the following three semi-obligatory courses: JUS291-2-A EU and EEA State Aid Law (10 ECTS) JUS258-2-A EU and EEA Public Procurement Law (10 ECTS) JUS330-A-A/JUS330-A-B EEA Moot Court (10 ECTS)</p>

		Third semester (Autumn II): Master's Thesis
Spesialisering Specialisation	SP_SPELIAL	Second semester (Spring): Students must choose at least two of the following three semi-obligatory courses: JUS291-2-A EU and EEA State Aid Law (10 ECTS) JUS258-2-A EU and EEA Public Procurement Law (10 ECTS) JUS330-A-A/JUS330-A-B EEA Moot Court (10 ECTS)
Tilrådte valemne Recommended electives	SP_VALGFRI	Second semester (spring): Students not choosing to follow all of the three specialization courses must instead choose <u>either</u> : 1) One of the following elective courses: JUS294-2-A Privacy and Data Protection – GDPR (10 ECTS) JUS277-2-B International Copyright Law (10 ECTS) JUS286-2-A Constitution and Politics (10 ECTS) JUS271-2-E International Climate Law (10 ECTS) JUS276-2-B European Human Rights (20 ECTS) <u>or</u> : 2) Studies abroad: Alternative to following one of the elective courses at the University of Bergen's Faculty of Law, students may study EU/EEA law-related courses or a summer programme at one of the Faculty of Law's partner universities abroad.
Rekkefølge for emne i studiet Sequential requirements, courses	SP_REKKEFO	The courses should be studied in the order of the semester they belong to (that is to say autumn I, spring, autumn II). 60 ECTS should be completed before the writing of the master's thesis. Under special circumstances and upon application, students may be granted a diverging education plan.
Delstudium i utlandet Study period abroad	SP_DELSTUD	Students can benefit from the Faculty of Law's wide selection of exchange agreements with partner universities across Europe: https://www.uib.no/en/jur/100219/international-collaboration Instead of taking an elective course at the University of Bergen's Faculty of Law in the spring semester of the programme, students can choose to study EU/EEA law-related course(s) at a partner university, or in a summer programme abroad and have this accepted in lieu of their 10 ECTS elective course.
Arbeids- og undervisningsformer	SP_ARBUND (Erstatter SP_UNDMETO)	Teaching on the majority of the courses offered on the Master of Laws programme will generally consist of lectures and Master Classes. The latter are workshops designed to integrate the students into the teaching, using flipped classrooms, group and/or individual presentations, debates, or moot court exercises. Teaching will generally be held in physical spaces, complemented by the use of digital teaching resources (e.g. for open

Teaching and learning methods		<p>question and answer sessions with teachers, exercises related to identifying and finding various legal resources etc.) Students will have personal teaching (one-on-one sessions) with their assigned supervisor when writing their master's thesis.</p> <p>Teaching on the courses will be supplemented through optional attendance at internal and/or external conferences and seminars on EU/EEA law related topics throughout the programme, and presentations of ongoing research projects by Law Faculty staff. In addition, students attending the Master of Laws programme will be assigned a personal tutor amongst Faculty staff, with whom they will meet at least twice each semester to follow up their progress.</p>
Vurderingsformer Assessment methods	SP_VURDERI	Assessment on the individual courses forming part of the Master of Laws programme in EU and EEA law will vary from one course to another, but will generally consist of one or more of the following assessments forms: Written (school) examination, obligatory course work, take-home examination, oral examination and multiple-choice testing.
Litteraturliste Reading list		The syllabus for each constituent course forming part of the programme is listed at least 4 weeks prior to the start of each course, and normally by 1 June (for Autumn courses) and 1 December (Spring courses) each year.
Karakterskala Grading scale	SP_KSKALA	With the exception of the courses EU and EEA Institutional Law and Policymaking and EEA Moot Court, which are graded pass/fail, all courses on the programme (including the Master's thesis) will be graded A-E for pass and F for fail.
Vitnemål og vitnemålstillegg Diploma and Diploma Supplement	SP_VITNEM	The diploma will be issued upon completion of the Master of Laws degree.
Grunnlag for videre studium Access to further studies	SP_KOMPETA	<i>Not applicable</i>
Relevans for arbeidsliv Employability	SP_ARBLREL	Completion of the Master of Laws degree in EU and EEA law will be relevant to pursuing a wide variety of professions – primarily in law, but also in other fields where specialist legal knowledge may prove helpful. While some lawyers enter the business world, for example in banking, insurance, trade, industry or shipping, others work in public administration such as tax or social security offices and national competition authorities. National ministries are also popular and important employers for lawyers with specialist knowledge in EU and EEA law, and there are many opportunities in international organizations (EU, EFTA, UN, WTO etc.) One can also work with research and teaching at universities and colleges, and other relevant workplaces are the media industry and organizational life. o Specialist knowledge in EU and EEA law will also be important for anyone considering becoming a judge or enter the legal profession.
Evaluering	SP_EVALUER	According to the Faculty of Law and the University of Bergen routines.

Evaluation		
Skikkavurdering og autorisasjon Suitability and authorisation	SP_AUTORIS	<i>Not applicable</i>
Programansvarleg Programme committee	SP_FAGANSV	The Academic Affairs Committee (Studieutvalget) at the Faculty of Law is responsible for ensuring the material content, structure and quality of the programme.
Administrativt ansvarleg Administrative responsibility	SP_ADMANSV	The Faculty of Law's section for students and academic affairs (Studieseksjonen) is responsible for administering the programme.
Kontaktinformasjon Contact information	SP_KONTAKT	The Faculty of Law's section for students and academic affairs (Studieseksjonen) (ny e-postadresse llm.jurfa@uib.no vil opprettes)

Vedlegg 2 – tabell med oversikt over studiets oppbygging og innhold

Autumn I	JUSXXX EU and EEA Institutional Law and Policymaking (10 ECTS)	JUS287-2-A EU and EEA Commercial Law (10 ECTS)
		JUS258-2-B Competition Law (10 ECTS)

Spring	At least two of the following three courses: <ul style="list-style-type: none"> • JUS291-2-A EU and EEA State Aid Law (10 ECTS) • JUS285-2-A EU and EEA Public Procurement Law (10 ECTS)¹ • JUS330-A-A/JUS330-A-B EEA Moot Court (10 ECTS)²
	If not all three above, then <i>either</i> : <ol style="list-style-type: none"> 1) One of the following elective courses – each 10 ECTS <ul style="list-style-type: none"> • JUS276-2-B European Human Rights³ • JUS277-2-B International Copyright Law • JUS271-2-E International Climate Law • JUS294-2-A Privacy and Data Protection (GDPR) • JUS286-2-A Constitution and Politics <p><i>or</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 2) Pre-approved summer school programme/elective course(s) on EU/EEA law issues to be studied abroad (10 ECTS)

Autumn II	JUSXXX Master's thesis (30 ECTS)
-----------	----------------------------------

¹ This course is currently being offered in autumn semesters, but it is in process of being moved to the spring semester. The change of semester is intended to be implemented from the academic calendar of 2023/2024 along with the implementation of the Master of Laws programme in EU and EEA Law.

² The moot court competition is currently organized as two courses of 10 ECTS and 5 ECTS each. These courses are in process to be transformed into one course of 10 ECTS. The change is intended to be implemented from the academic calendar of 2023/2024 along with the implementation of the Master of Laws programme in EU and EEA Law.

³ This course currently carries 20 ECTS but is in process to be transformed into two courses of 10 ECTS each, where one of them will be suitable as an elective course in the Master of Laws programme. The change is intended to be implemented from the academic calendar of 2023/2024 along with the implementation of the Master of Laws programme in EU and EEA Law.

Emnebeskriving for ..... (Namn på emnet, nynorsk)

..... (Navn på emnet,, bokmål)

..... (Name of the course, English)

Godkjenning:

Emnebeskrivinga er godkjend av (Fakultetet brukar nemningar for godkjenningsorgan i samsvar med eigen praksis.):

Programstyret: .....(dd.mm.år)

Institutt for ..... : .....(dd.mm.år)

..... fakultet: .....(dd.mm.år)

Emnebeskrivinga vart justert: .....(dd.mm.år) av .....

Evaluering:

Emnet vart sist evaluert: .....(dd.mm.år)

Neste planlagde evaluering: .....(dd.mm.år)

Kategori	Infotype	Tekst
Emnekode		
Namn på emnet, nynorsk		EU and EEA Institutional law and Policymaking
Namn på emnet, bokmål		EU and EEA Institutional law and Policymaking
Namn på emnet, engelsk		EU and EEA Institutional law and Policymaking
Studiepoeng, omfang ECTS Credits	EB_POENG	10 ECTS
Studienivå (studiesyklus) Level of Study	EB_NIVA	Master
Fulltid/deltid Full-time/Part-time	EB_FULLDEL	Full time
Undervisningsspråk	EB_SPRAK	English
Undervisningssemester Semester of Instruction	EB_UNDSEM	<i>Autumn</i>
Undervisningsstad Place of Instruction	EB_UNDSTED	Faculty of Law, University of Bergen

<p>Mål og innhald</p> <p>Objectives and Content</p>	<p>EB_INNHOLD</p>	<p>This interdisciplinary course aims to provide students with a comprehensive overview of EU/EEA institutional and constitutional law, as well as providing an introduction to EU/EEA politics and policymaking.</p> <p>Teaching on the course will focus particularly on how EU and EEA law is made, the various political theories of European integration which shape them, and how they are interpreted, applied, and enforced by various actors at national and international level in practice.</p> <p>The topics covered by the course constitute the very core of EU/EEA cooperation, and will include (but not be limited to):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Theories of EU/EEA integration - Policy competences and institutional structures of the EU/EEA - The role of the EU as an international actor - The (non-)hierarchical sources of EU/EEA law, and how they interrelate - EU/EEA legislative processes - The joint role of the European Court of Justice, EFTA Court and national administrative and judicial authorities in affording judicial protection to individuals, Member States, and the institutions of the EU/EEA <p>The course will look to go further than, and for most students build further on, general introductory courses on EU/EEA law they may already have taken, by delving deeper into the issues and by providing interdisciplinary insights into the policymaking and political aspects and theories of EU and EEA cooperation.</p>
--	-------------------	---

Krav til forkunnskapar	EB_KRAV	Three years of law studies
Tilrådde forkunnskapar	EB_ANBKRAV	Good command of English language
Studiepoengreduksjon	EB_SPREDUK	There is no overlapping with other courses at the Faculty of Law.
Krav til studierett	EB_STUDRET	<p>The course is available for the following students:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Admitted to the Master of Laws (LLM) in EU and EEA Law • Admitted to the integrated master programme in law • Admitted to the two-year master programme in law • Granted admission to elective courses at the Faculty of Law • Granted additional right to study following completed master degree in law at UiB • Exchange students at the Faculty of Law <p>The pre-requirements may still limit certain students access to the course</p>
Arbeids- og undervisningsformer Teaching and Learning Methods	EB_ARBUND (Erstattar EB_UNDMETO)	Lectures and Master Classes. Master Classes look to go one step further than regular lectures – requiring more in-depth and specific preparation (i.e. reading of specific cases, articles, reports etc.), and charging students with responsibility for teaching and learning from each other through the use of flipped classrooms, group and/or individual presentations and debates.
Obligatorisk undervisningsaktivitet Compulsory Assignments and Attendance	EB_OBLIGAT	Attendance at the Master Classes is mandatory. Students will need to pass an online multiple-choice test before the final examination. This additional test will allow more detailed knowledge of matters covered on the course to be tested, in addition to the more reflective questions which will be posed in the take-home examination. The multiple-choice test is assessed as a pass/non-pass, and students must pass this compulsory assignment to be able to complete the take-home exam.

Vurderingsformer Forms of Assessment	EB_VURDERI	<i>Take-home exam to be answered during two days.</i>
Hjelpemiddel til eksamen Examination Support Material	EB_HJELPEM	Since the examination may be taken at home, there are no restrictions on supporting materials during the examinations.
Karakterskala Grading Scale	EB_K-SKALA	For students admitted to the Master of Laws programme in EU and EEA Law: pass/fail For other students (MAJUR, MAJUR-2, JUSVALG, POSTMAJUR, INTL-JUS): A-E for pass, F for fail
Vurderingssemester Assessment Semester	EB_EKSSEM	Autumn

<p>Litteraturliste</p> <p>Reading List</p>	<p>EB_LEREM</p>	<p>P. Craig & G. De Burca, EU Law - Text, Cases and Materials (7th ed. 2020, Oxford University Press)</p> <p>F. Arnesen & others (eds), Agreement on the European Economic Area - A Commentary (2018, Springer)</p> <p>S. Hix & B. Høyland (eds), The Political System of the European Union (4th ed. 2022, Bloomsbury)</p> <p>C. Franklin & H. Fredriksen, "Of Pragmatism and Principles: The EEA Agreement 20 years on", 52 Common Market Law Review (2015) 3 629-684</p> <p>S. Weatherill, "Competence Creep and Competence Control" 23 Yearbook of European Law (2004) 1</p> <p>L. Pech, "The Rule of Law", in P. Craig & G. de Burca (eds) The Evolution of EU law (3rd ed. 2021, Oxford University Press)</p> <p>In addition, the reading list will be updated each year with select articles and case law related to Master Classes on the course.</p>
<p>Emneevaluering Course Evaluation</p>	<p>EB_EVALUER</p>	<p>According to administrative arrangements for evaluating courses at the Faculty of Law.</p>
<p>Programansvarleg Course Coordinator</p>	<p>EB_PROGANS</p>	<p>The Academic Affairs Committee (Studieutvalget) at the Faculty of Law is responsible for ensuring the material content, structure and quality of the programme.</p>
<p>Emneansvarleg</p>	<p>EB_EMNANSV</p>	<p>Professor Christian Franklin</p>

Administrativt ansvarleg Course Administrator	EB_ADMANSV	The Faculty of Law's section for students and academic affairs (Studieseksjonen) is responsible for administering the course.
Kontaktinformasjon Contact Information	EB_KONTAKT	The Faculty of Law's section for students and academic affairs (Studieseksjonen) elective-courses.jurfa@uib.no

Emnebeskriving for ..... (Namn på emnet, nynorsk)

..... (Navn på emnet,, bokmål)

..... (Name of the course, English)

Godkjenning:

Emnebeskrivinga er godkjend av (Fakultetet brukar nemningar for godkjenningsorgan i samsvar med eigen praksis.):

Programstyret: .....(dd.mm.år)

Institutt for ..... : .....(dd.mm.år)

..... fakultet: .....(dd.mm.år)

Emnebeskrivinga vart justert: .....(dd.mm.år) av .....

Evaluering:

Emnet vart sist evaluert: .....(dd.mm.år)

Neste planlagde evaluering: .....(dd.mm.år)

Kategori	Infotype	Tekst
Emnekode		
Namn på emnet, nynorsk		Master's thesis (LL.M.)
Namn på emnet, bokmål		Master's thesis (LL.M.)
Namn på emnet, engelsk		Master's thesis (LL.M.)
Studiepoeng, omfang ECTS Credits	EB_POENG	30 ECTS credits
Studienivå (studiesyklus) Level of Study	EB_NIVA	Master
Fulltid/deltid Full-time/Part-time	EB_FULLDEL	Full time
Undervisningsspråk	EB_SPRAK	English
Undervisningssemester	EB_UNDSEM	Autumn
Undervisningsstad Place of Instruction	EB_UNDSTED	Faculty of Law, University of Bergen
Mål og innhald Objectives and Content	EB_INNHOLD	<p><i>The master's thesis is a substantial piece of written work, written independently under supervision of an academic. The student is responsible for the progression of the work.</i></p> <p><i>During the first year of the Master of Laws programme, there will be seminars to prepare students for writing their master's thesis and which will support the students in their process of deciding on a subject area and a topic for their thesis. When the third and final semester of the Master of Laws programme commences, students should be ready to start writing their master's thesis. When signing up for the master's thesis, students must state the subject area, their thesis question and project outline for their master's thesis. The choice of subject is binding once the Faculty of Law has entered into an agreement with the supervisor. The thesis question can nevertheless be refined and adapted afterwards, provided that changes are made in consultation with the supervisor, and do not require a change of supervisor.</i></p>

Krav til forkunnskapar	EB_KRAV	The student must have completed the courses of the Masters of Laws programme before handing in the thesis.
Tilrådde forkunnskapar	EB_ANBKRAV	If the student already has already identified a topic for the master's thesis when the student is to select the semi-obligatory courses and the potential elective course in the programme, we recommend choosing courses according to the topic of the master's thesis.
Studiepoengsreduksjon	EB_SPREDUK	There is no overlapping with other courses at the Faculty of Law.
Krav til studierett	EB_STUDRET	The student must be admitted to the Master of Laws (LLM) programme
Arbeids- og undervisningsformer Teaching and Learning Methods	EB_ARBUND (Erstattar EB_UNDMETO)	<p>Before and during the writing semester, there will be lectures, seminars, and workshops to prepare the student for the writing process and support the student during the writing process. This is in addition to individual supervision.</p> <p>The student is entitled to individual supervision during the writing process. Each student may receive 11 hours of individual supervision. These hours include the time the supervisor spends on reading drafts, commenting on drafts and dialogue with the student.</p> <p>As a rule, it will be the course responsible who will assign a supervisor to each student. In case of an external supervisor who is not a current member of the Faculty of Law, the supervisor must be assessed and approved by the Faculty of Law in accordance with existing procedures.</p> <p>It is the student's own responsibility to seek and make use of guidance and supervision, and to ensure progress in the work.</p>

<p>Obligatorisk undervisningsaktivitet</p> <p>Compulsory Assignments and Attendance</p>	<p>EB_OBLIGAT</p>	<p>When registering for a master's thesis, students must state their subject area, thesis problem and submit a project outline for the master's thesis. The project outline shall be written according to a given template.</p> <p>At the start of the semester in the writing semester, a more detailed project description must be submitted by a further specified deadline. The project description shall be written according to a specified template and be of at least 1,500 words,</p> <p>The project description must be approved by the supervisor. A rejected project must be adapted and re-submitted by a new deadline and approved by the subject manager.</p> <p>Deadlines for registration, confirmation, submission and more:</p> <p>15 May - registration and submission of project outline</p> <p>week 34 (Thursday) - deadline for submitting project description</p> <p>week 37 (Thursday) - submission of a new project description (if the 1st version was rejected)</p> <p>10 November - students confirm submission</p> <p>December 10 – submission</p>
--	-------------------	---

<p>Vurderingsformer</p> <p>Forms of Assessment</p>	<p>EB_VURDERI</p>	<p>Word limit</p> <p><i>The indicative word limit is 12,000 words. A thesis of more than 15,000 words will not be assessed. Footnotes and endnotes must be included in the word limit. Foreword, front page, table of contents, registers, bibliography, and appendices are not included. A thesis which is rejected as a result of exceeding the word limit, must be reworked and submitted in a later semester. No additional guidance is provided for such reworking.</i></p> <p>Submission</p> <p><i>The master's thesis shall be submitted electronically in Studentweb. The thesis must carry page numbers, have a front page which states the title of the thesis, the number of pages, the number of words including footnotes and endnotes and the candidate number. The thesis shall be submitted anonymously</i></p> <p>Assessment</p> <p><i>The assessment of the master's thesis will be done in accordance with the Faculty of Law's Instructions for examiners.</i></p> <p><i>An oral examination/oral defence of the thesis will not be held unless the examiners find a reason for it. In the event of an oral examination, both examiners examine the student in a topic that is related to the master's thesis or in the topic treated in the master's thesis. An oral test can also be used to check that the master's thesis is an independent work by the student.</i></p> <p><i>Students who have had their master's thesis assessed at a passing grade cannot submit this or any other thesis for a new assessment. Students who have had a submitted master's thesis assessed as fail can only submit a master's thesis for reassessment if it addresses a different topic or is a substantially reworked version of the previously submitted thesis.</i></p> <p><i>Up to ten hours of extra guidance is provided upon application. The course supervisor decides whether a new supervisor is to be appointed.</i></p>
<p>Hjelpemiddel til eksamen</p> <p>Examination Support Material</p>	<p>EB_HJELPEM</p>	<p><i>Not applicable for this course.</i></p>

Karakterskala Grading Scale	EB_K-SKALA	A-E for passed, F for failed
Vurderingssemester Assessment Semester	EB_EKSSEM	Autumn
Litteraturliste	EB_LEREM	<i>Not applicable</i>
Emneevaluering Course Evaluation	EB_EVALUER	According to administrative arrangements for evaluating courses at the Faculty of Law.
Programansvarleg Course Coordinator	EB_PROGANS	The Academic Affairs Committee (Studieutvalget) at the Faculty of Law is responsible for ensuring the material content, structure, and quality of the programme.
Emneansvarleg	EB_EMNANSV	To be decided
Administrativt ansvarleg Course Administrator	EB_ADMANSV	The Faculty of Law's section for students and academic affairs (Studieseksjonen) is responsible for administering the course.
Kontaktinformasjon Contact Information	EB_KONTAKT	The Faculty of Law's section for students and academic affairs (Studieseksjonen)

Vedlegg 3 – Emnebeskrivelser for allerede eksisterende emner som skal inngå i det nye programmet

Emnebeskrivelser for emner som allerede er opprettet, og som allerede eksisterer som spesialemner ved Det juridiske fakultet, kan leses på følgende nettsider:

Obligatoriske emner i semester I:

- JUS287-2-A EU and EEA Commercial Law (10 ECTS): <https://www.uib.no/en/course/JUS287-2-A>
- JUS258-2-B Competition Law (10 ECTS): <https://www.uib.no/en/course/JUS258-2-B>

“Semi-obligatoriske” emner i semester II (velg minst to av tre):

- JUS291-2-A EU and EEA State Aid Law (10 ECTS): <https://www.uib.no/en/course/JUS291-2-A>
- JUS285-2-A EU and EEA Public Procurement Law (10 ECTS):
<https://www.uib.no/en/course/JUS285-2-A>
- JUS330-A-A/JUS330-A-B EEA Moot Court¹
<https://www.uib.no/en/course/JUS330-A-A>
<https://www.uib.no/en/course/JUS330-A-B>

Valgemner i semester II (velg ett dersom kun to av tre “semi-obligatoriske”):

- JUS276-2-B European Human Rights²: <https://www.uib.no/en/course/JUS276-2-B>
- JUS277-2-B International Copyright Law: <https://www.uib.no/en/course/JUS277-2-B>
- JUS271-2-E International Climate Law: <https://www.uib.no/en/course/JUS271-2-E>
- JUS294-2-A Privacy and Data Protection (GDPR): <https://www.uib.no/en/course/JUS294-2-A>
- JUS286-2-A Constitution and Politics: <https://www.uib.no/en/course/JUS286-2-A>

---

¹ Per i dag er dette to emner på hhv. 10 ECTS og 5 ECTS som vil bli slått sammen til ett emne på 10 ECTS innen utgangen av 2022/tidlig 2023.

² Per i dag er dette et emne på 20 ECTS. Det vil bli delt opp i to emner á 10 ECTS innen utgangen av 2022/tidlig 2023, der et av emnene vil kunne inngå i det nye programmet.

Vedlegg 6 – oversikt over avtaler om studentutveksling

Det juridiske fakultet har rundt 180 utvekslingsavtaler med mer enn 150 partneruniversitet innenfor og utenfor Europa. For det nye masterprogrammet som fører frem til graden Master of Laws (LL.M) in EU and EEA Law er det kun utvekslingsavtalene innenfor Europa som er aktuelle. Nedenfor følger en oversikt over fakultetets utvekslingsavtaler i Europa. Dersom studiekvalitetskomiteen ønsker å se nærmere på noen av avtalene finnes de i fulltekst i universitetets arkivsystem ePhorte eller i det digitale avtalesystemet for Erasmus+. Det er også mulig å lese om avtalene på www.uib.no/utvekslingsavtale . Ved å legge til «/avtalenummer fra FS» kommer man direkte til den enkelte avtale.

Vi gjør oppmerksom på at avtalene som i oversikten står oppført med gyldighet til 2022 eller 2023, vil bli fornyet som del av den pågående rutinemessige fornyingen av Universitet i Bergen sin Erasmusavtaleportefølje. Erasmus+ avtaler i Storbritannia vil fra studieåret 2023/2024 videreføres som bilaterale avtaler. Avtaler som ikke skal fornyes for den nye programperioden til Erasmus+ er utelatt fra oversikten.

Avtalenummer i FS	Utvekslingsprogram	Gyldig fra	Gyldig til	Institusjonsnavn	Land
164-4	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2028	Karl Franzens University of Graz	Austria
163-4	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	University of Innsbruck	Austria
179-3	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	Johannes Kepler University Linz	Austria
181-3	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2028	Brussels Free University	Belgium
171-2	Erasmus+	01.01.2001	01.09.2028	Université catholique de Louvain	Belgium
170-5	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	Université de Liège	Belgium
169-2	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	University of Leuven	Belgium
152-5	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	Ghent University	Belgium
277-3	Erasmus+	23.06.2014	31.08.2023	University of Zagreb	Croatia
897-1	Erasmus+	11.12.2014	31.08.2023	University of Rijeka	Croatia
1244	Erasmus+	23.10.2017	31.08.2023	University of Central Lancashire Cyprus	Cyprus
347-9	Erasmus+	06.02.2003	31.08.2028	Masaryk University	Czech Republic
689-8	Erasmus+	01.01.2004	31.08.2023	Charles University, Prague	Czech Republic
394-9	Erasmus+	01.01.2020	31.08.2023	University of Southern Denmark	Denmark
392-16	Erasmus+	01.01.2020	31.08.2023	Aarhus University	Denmark
393-15	Erasmus+	01.01.2020	31.08.2023	University of Copenhagen	Denmark
1318	Erasmus+	01.01.2020	31.08.2023	Aalborg University	Denmark
540-3	Erasmus+	01.08.2011	31.08.2022	University of Tartu	Estonia
880-2	Erasmus+	01.01.2020	31.08.2023	University of Eastern Finland	Finland

881-5	Erasmus+	01.01.2020	31.08.2023	University of Turku	Finland
1246-1	Erasmus+	01.01.2020	30.09.2023	University of Lapland	Finland
131-1	Erasmus+	01.01.2020	31.08.2023	University of Helsinki	Finland
233-3	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	Toulouse 1 University Capitole	France
226-2	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	Paris University Nanterre	France
217-3	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	University of Lyon II	France
211-4	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	University of Caen Normandy	France
298-7	Erasmus+	01.08.2006	31.08.2023	University of Strasbourg	France
748-1	Erasmus+	01.08.2007	31.08.2023	Paris Cité University	France
572-2	Erasmus+	01.08.2007	31.08.2023	University of Rennes I	France
781-1	Erasmus+	01.08.2011	31.08.2023	University of Avignon and the Vaucluse	France
780-1	Erasmus+	01.08.2011	31.08.2023	University Jean Moulin (Lyon III)	France
818-1	Erasmus+	01.08.2012	31.08.2028	University of La Rochelle	France
810-1	Erasmus+	01.08.2012	31.08.2028	Aix-Marseille University	France
859-1	Erasmus+	01.08.2013	31.08.2023	Université Grenoble Alpes	France
288-2	Erasmus+	26.06.2014	31.08.2023	University of Nantes	France
558-2	Erasmus+	01.09.2014	31.08.2023	CY Cergy Paris University	France
1311	Erasmus+	25.06.2019	31.08.2023	Catholic University of Lyon	France
384-6	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	Ludwig-Maximilians-University of Munich	Germany
193-2	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	Julius-Maximilians University of Würzburg	Germany
188-2	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	Martin Luther University Halle-Wittenberg	Germany
186-2	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2028	University of Constance	Germany
375-5	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2028	University of Kiel	Germany
175-3	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	University of Augsburg	Germany
380-4	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	Georg August University Göttingen	Germany
161-9	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2028	Free University of Berlin	Germany
155-4	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2028	Humboldt University Berlin	Germany
378-6	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2028	University of Freiburg	Germany
390-3	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	University of Trier	Germany
388-2	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	University of Regensburg	Germany
379-2	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	Justus Liebig University Giessen	Germany
376-4	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	University of Cologne	Germany
381-3	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	University of Greifswald	Germany
387-11	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2028	University of Potsdam	Germany

383-3	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2028	University of Heidelberg	Germany
719-6	Erasmus+	01.08.2002	31.08.2028	University of Mannheim	Germany
324-1	Erasmus+	01.09.2005	31.08.2023	Philipps-University of Marburg	Germany
192-4	Erasmus+	01.08.2012	31.08.2023	Saarland University	Germany
385-1	Erasmus+	18.09.2015	31.08.2023	Westphalian Wilhelms University Münster	Germany
993	Erasmus+	12.10.2015	31.08.2023	EBS Universität für Wirtschaft und Recht	Germany
156-1	Erasmus+	01.10.2016	31.08.2023	University of Bielefeld	Germany
157-1	Erasmus+	12.09.2017	31.08.2028	University of the Ruhr, Bochum	Germany
1336	Erasmus+	15.02.2021	31.08.2023	University of Passau	Germany
237-2	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	National and Kapodistrian University of Athens	Greece
241-3	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	Aristotle University of Thessaloniki	Greece
571-3	Erasmus+	01.08.2007	31.08.2028	Eötvös Loránd University	Hungary
365-1	Erasmus+	01.08.2012	31.08.2023	'Pázmány Péter' Catholic University	Hungary
882-4	Erasmus+	01.01.2020	31.08.2023	University of Iceland	Iceland
1233-1	Erasmus+	01.01.2020	31.08.2023	Reykjavik University	Iceland
103-3	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	University of Siena	Italy
104-3	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	University of Turin	Italy
315-1	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	University of Milan-Bicocca	Italy
251-5	Erasmus+	01.08.2012	31.08.2023	University of Padua	Italy
249-4	Erasmus+	01.08.2013	31.08.2023	University of Milan	Italy
994	Erasmus+	19.10.2015	31.08.2028	Free International University of Social Studies 'Guido Carli', Rome	Italy
596-2	Erasmus+	01.08.2008	31.08.2028	University of Latvia	Latvia
896-1	Erasmus+	11.12.2014	31.08.2023	Riga Graduate School of Law	Latvia
303-1	Erasmus+	01.08.2005	31.08.2023	Mykolas Romeris University	Lithuania
302-6	Erasmus+	01.08.2012	31.08.2023	Vilnius University	Lithuania
115-5	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	Erasmus University Rotterdam	Netherlands
114-4	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	Radboud University	Netherlands
109-6	Erasmus+	01.01.2001	01.09.2028	University of Amsterdam	Netherlands
112-1	Erasmus+	13.05.2016	31.08.2023	University of Groningen	Netherlands
786-4	EEA Grants/Norway Grants	01.07.2015	30.09.2023	University of Łódź	Poland
686-3	EEA Grants/Norway Grants	01.07.2015	30.09.2023	University of Warsaw	Poland
1335	EEA Grants/Norway Grants	01.07.2020	30.09.2023	Nicolaus Copernicus University	Poland
685-1	Erasmus+	01.08.2006	31.08.2023	Nicolaus Copernicus University	Poland

546-1	Erasmus+	01.08.2007	31.08.2023	University of Wroclaw	Poland
598-2	Erasmus+	01.08.2008	31.08.2023	University of Gdansk	Poland
786-2	Erasmus+	01.09.2011	31.08.2023	University of Łódź	Poland
785-1	Erasmus+	01.08.2012	31.08.2023	Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw	Poland
686-2	Erasmus+	01.08.2012	31.08.2023	University of Warsaw	Poland
684-5	Erasmus+	01.08.2013	30.08.2023	Adam Mickiewicz University in Poznan	Poland
374-4	Erasmus+	11.12.2014	31.08.2023	Jagiellonian University in Cracow	Poland
297-1	Erasmus+	01.08.2004	31.08.2028	University of Lisbon (ULisboa)	Portugal
887-2	EEA Grants/Norway Grants	01.01.2014	30.08.2027	'Alexandru Ioan Cuza' University of Iasi	Romania
370-2	Erasmus+	01.08.2004	31.08.2023	University of Trnava	Slovakia
555-1	Erasmus+	01.08.2007	31.08.2023	Comenius University in Bratislava	Slovakia
364-2	Erasmus+	01.08.2004	31.08.2023	University of Ljubljana	Slovenia
202-3	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	University of Salamanca	Spain
203-4	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	University of Santiago de Compostela	Spain
397-6	Erasmus+	01.01.2001	01.09.2023	Autonomous University of Barcelona	Spain
355-2	Erasmus+	05.10.2005	31.08.2023	University of Girona	Spain
350-1	Erasmus+	13.12.2005	31.08.2023	University of Malaga	Spain
636-1	Erasmus+	01.08.2008	01.09.2028	Pontifical University Comillas	Spain
664-1	Erasmus+	01.08.2010	31.08.2023	University of Oviedo	Spain
657-1	Erasmus+	01.08.2010	31.08.2023	University Rovira i Virgili, Tarragona	Spain
205-7	Erasmus+	01.05.2014	31.08.2023	University of Valencia	Spain
207-1	Erasmus+	07.11.2017	31.08.2023	University of Saragossa	Spain
201-1	Erasmus+	31.10.2019	31.08.2023	University of Murcia	Spain
127-2	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	Örebro University	Sweden
128-1	Erasmus+	01.12.2017	31.08.2023	Stockholm University	Sweden
130-2	Erasmus+	01.01.2020	31.08.2023	Uppsala University	Sweden
692-4	Erasmus+	01.01.2020	31.08.2023	Umeå University	Sweden
126-9	Erasmus+	01.01.2020	31.08.2028	Lund University	Sweden
691-1	Erasmus+	01.01.2020	31.08.2023	University of Gothenburg	Sweden
174-2	Bilateral	01.01.2001	30.06.2028	University of Fribourg	Switzerland
173-5	Bilateral	01.01.2001	31.08.2028	University of Bern	Switzerland
1346	Erasmus+	01.01.2022	31.08.2028	Koç University	Turkey
506-5	Bilateral	01.10.2004	04.06.2024	University of Southampton	United Kingdom
794-3	Bilateral	20.01.2016	24.06.2025	School of Oriental and African Studies (SOAS)	United Kingdom

136-3	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	Aberystwyth University	United Kingdom
135-4	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	University of Aberdeen	United Kingdom
137-3	Erasmus+	01.01.2001	31.08.2023	University of Kent	United Kingdom
142-2	Erasmus+	01.08.2012	31.08.2023	University of Glasgow	United Kingdom
578-1	Erasmus+	01.08.2012	31.08.2023	Lancaster University	United Kingdom
346-2	Erasmus+	01.08.2012	01.07.2023	University of Southampton	United Kingdom
1138	Erasmus+	01.09.2016	31.08.2023	University of Lincoln	United Kingdom
1009-1	Erasmus+	10.12.2019	31.08.2023	University of Manchester	United Kingdom
580-2	Erasmus+	01.01.2020	31.08.2023	University of Dundee	United Kingdom

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Universitetet i Bergen
Postboks 7800
5020 BERGEN

UNIVERSITETET I BERGEN Administrasjonen	
Saknr. 2008/318	Doknr. 5
7 6 OKT 2008	
Arkivstempel	
Saksbehandler	
U.off.	

Deres ref
2008/318

Vår ref
200804316-/GGA

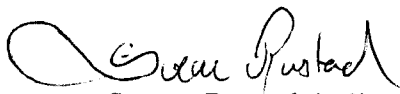
Dato
23.10.2008

Søknad om opprettelse av graden Master of Laws

Vi viser til brev av 20. juni 2008 der Universitetet i Bergen søker om å opprette graden Master of Laws ved det Det juridiske fakultet.

Departementet fastsetter at Universitetet i Bergen kan opprette graden Master of Laws med normert studietid 1 ½ år og 90 studiepoeng. Vi viser til brev av 20. oktober 2008 fra departementet til universitetene i Oslo, Tromsø og Bergen angående denne graden.

Med hilsen

Sverre Rustad (e.f.)
avdelingsdirektør

Grete Gåra Alvern
seniorrådgiver

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

UNIVERSITETET I BERGEN Administrasjonen	
Sak.nr. 2008/318	Dok.nr.
22 OKT 2008	
Arkivkode:	
Saksbeh.:	
U.off.	

Universitetet i Bergen
Universitetet i Oslo
Universitetet i Tromsø

Deres ref
2008/318

Vår ref
200804316-/GGA

Dato
20.10.2008

Graden Master of Laws

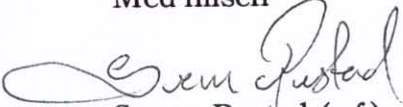
Ved overgangen til ny gradsstruktur som ledd i Kvalitetsreformen hadde Universitetet i Oslo en ettårig Master of Laws som ble videreført med hjemmel i mastergradsforskriftens § 7. Studiet gjennomføres på 12 måneder, og graden er normert til ett år i gradsforskriften, men universitetet tildeler 90 studiepoeng. Universitetet i Tromsø fikk i juni 2006 eksamensrett for en tilsvarende grad med normert studietid på 1 ½ år, men med lov til å organisere studiet innenfor et kalenderår. Universitetet i Bergen søker i brev av 20. juni 2008 departementet om rett til å tildele graden med samme vilkår som de andre universitetene.

Å tilby en ettårig mastergrad som gir 90 studiepoeng, strider mot europeiske retningslinjer, og departementet innkalte derfor NOKUT, UHR og universitetene i Bergen, Oslo og Tromsø til et møte 15. september 2008 for å diskutere denne problemstillingen. På møtet kom det forslag fra Universitetet i Oslo om at den normerte studietiden for Master of Laws skulle utvides til 1 ½ år, dvs. tre semestre, og at dette skulle reflekteres i organiseringen av studiet. Dette forslaget fikk de andre to universitetene fire uker til å diskutere, og begge kom fram til at de var enige i forslaget fra Universitetet i Oslo.

Departementet fastsetter på dette grunnlaget at graden Master of Laws skal ha en normert studietid på 1 ½ år og gi 90 studiepoeng, og at universitetene dermed ikke kan annonsere eller gjennomføre studiet som et ettårig studium. Gradsforskriften vil bli endret tilsvarende. Søknaden fra Universitetet i Bergen vil bli besvart i eget brev.

Med hilsen

Sverre Rustad (e.f.)
avdelingsdirektør

Grete Gåra Alvern
seniorrådgiver

Kopi: Universitets- og høskolerådet
NOKUT